MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

Justinas Sigitas Pečkaitis
Irena Mačerinskienė

BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO TVARKA

Mokomasis leidinys

Vilnius 2009

Recenzavo:
Mykolo Romerio universiteto Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto Bankininkystės ir investicijų katedros prof. habil. dr. **Antanas Buračas**;
Mykolo Romerio universiteto Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto dekanė prof. dr. **Vitalija Rudzkienė**

Mokomasis leidinys svarstytas Mykolo Romerio universiteto Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto tarybos 2009 m. kovo 26 d. posėdyje (nutarimas Nr. 1EFV-13) ir rekomenduotas spausdinti

Mokomasis leidinys svarstytas Mykolo Romerio universiteto Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto Bankininkystės ir investicijų katedros posėdyje 2009 m. sausio 5 d. (protokolas Nr. 1BIK-12) ir rekomenduotas spausdinti

Visos leidinio leidybos teisės saugomos. Šis leidinys arba kuri jo dalis negali būti dauginami, taisomi arba kitu būdu platinami leidėjui nesutikus.

ISBN978-9955-19-153-7

© Mykolo Romerio universitetas, 2009
© J. S. Pečkaitis, I. Mačerinskienė, 2009

TURINYS

ĮVADAS.....5
1. BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO PROCESAS.....6
2. BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI.....12
2.1. Bakalauro baigiamojo darbo įforminimo tvarka.....12
2.2. Bakalauro baigiamojo darbo teksto suskirstymas.....12
2.3. Bakalauro baigiamojo darbo kalba, moksliniai terminai.....13
2.4. Formulių naudojimas tekste.....13
2.5. Lentelių parengimo tvarka.....14
2.6. Paveikslų įforminimo studijų darbe tvarka.....15
2.7. Naudotos mokslinės literatūros pateikimas studijų darbe.....16
3. BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO STRUKTŪRA.....20
3.1. Bakalauro baigiamojo darbo tituliniai lapai.....20
3.2. Bakalauro baigiamojo darbo turinys.....21
3.3. Bakalauro baigiamojo darbo lentelių, paveikslų ir santrumpų sąrašai.....22
3.4. Bakalauro baigiamojo darbo įvadas.....23
3.5. Bakalauro baigiamojo darbo teorinė dalis.....26
3.6. Bakalauro baigiamojo darbo metodinė dalis.....29
3.7. Bakalauro baigiamojo darbo analitinė dalis.....29
3.8. Bakalauro baigiamojo darbo išvadų ir rekomendacijų dalis.....31
3.9. Bakalauro baigiamojo darbo literatūra.....31
3.10. Bakalauro baigiamojo darbo anotacija ir santrauka.....38
3.11. Bakalauro baigiamojo darbo priedai.....42
4. BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO VIEŠAS GYNIMAS.....43
LITERATŪRA.....47
PRIEDAI.....49
1 priedas. Bakalauro baigiamojo darbo rengimo reikalavimai.....50
2 priedas. Bakalauro baigiamojo darbo vadovo atsiliepimo pavyzdys.....55
3 priedas. Bakalauro baigiamojo darbo recenzijos pavyzdys.....56
4 priedas. Bakalauro baigiamojo darbo pirmojo titulinio lapo pavyzdys.....57
5 priedas. Bakalauro baigiamojo darbo antrojo titulinio lapo pavyzdys.....58

LENTELĖS

Lentelė. Bakalauro baigiamojo darbo struktūra …….....20

MRU © MRU © MRU

ĮVADAS

Universitetinės studijos – tai nuosekliosios studijos, sudarančios sąlygas asmeniui įgyti teoriniu bei praktiniu pasirengimu ir moksliniais tyrimais grindžiamą aukštąjį išsilavinimą. Pagrindinių studijų (pirmosios pakopos) programa skiriama teoriniams profesijos pagrindams perteikti ir savarankiškam darbui būtiniems profesiniams įgūdžiams formuoti. Asmenys, baigę pagrindines universitetines studijas, įgyja bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir (arba) profesinę kvalifikaciją. Bakalauras – tai kvalifikacinis laipsnis, suteikiamas asmeniui, išėjusiam nuosekliųjų universitetinių studijų pirmosios pakopos studijų programą. Visos pagrindinių studijų programos studijos įvertinamos baigiamųjų egzaminų arba baigiamojo darbo gynimo metu.

Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto pagrindinių studijų studentai rengia bakalauro baigiamuosius darbus, kurie turi būti analitiniai, pagrįsti savarankiškais moksliniais arba taikomaisiais tyrimais. Jie negali būti vien aprašomojo ar apžvalginio pobūdžio. Baigiamuoju darbu bakalaurantas turi įrodyti savo sugebėjimą formuluoti tyrimo problemą, tikslą, uždavinius, analizuoti mokslinę literatūrą pasirinkta tema, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus atitinkamos krypties darbus, sėkmingai atlikti tos krypties tyrimus, nagrinėti tyrimo duomenis, aiškiai bei pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas, aprašyti savo atliktą tiriamąjį darbą pagal Universiteto patvirtintus reikalavimus. Bakalauro baigiamųjų darbų turinys turi būti grindžiamas žiniomis ir įgūdžiais, įgytais pirmosios pakopos universitetinių studijų metu.

Rengdami bakalauro baigiamąjį darbą studentai susiduria su darbo temos pasirinkimo klausimais, tyrimo problemos formulavimu, teorinės ir metodinės dalių rengimo eiga. Daugeliui studentų kyla problemų įforminant bakalauro baigiamąjį darbą.

Mokomojo leidinio tikslas – pateikti studentams bakalauro baigiamajam darbui keliamus reikalavimus.

Šie metodiniai nurodymai yra skiriami ir studentams, ir dėstytojams. Jie turėtų padėti parengti vienodo standarto bakalauro baigiamuosius darbus ir formuoti mokslo tiriamojo darbo įgūdžius, ugdyti studento savarankiškumą, darbo įforminimo kultūrą.

Mokomojo leidinio autoriai dėkoja Mykolo Romerio universiteto dėstytojams, pateikusiems vertingų pastabų ir patarimų.

1. BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO PROCESAS

Bakalauro baigiamasis darbas (BBD) – tai kvalifikacinis studento darbas, kuriuo remdamasi kvalifikacinė komisija vertina studento pasirengimą savarankiškai dirbti ir suteikia atitinkamos specialybės **bakalauro** kvalifikaciją. Baigiamajame darbe sprendžiamos fundamentinių ar taikomųjų tyrimų **problemos**.

Moksliniai tyrimai (kitaip – **mokslinis darbas**) yra skirstomi į fundamentinius ir taikomuosius mokslinius tyrimus. **Fundamentiniai moksliniai tyrimai** – eksperimentiniai ir (arba) teoriniai darbai, atliekami pirmiausia reiškinių esmei ir stebimai tikrovei pažinti, tuo metu neturint tikslo konkrečiai panaudoti gautus rezultatus. **Taikomieji moksliniai tyrimai** – eksperimentiniai ir (arba) teoriniai pažinimo darbai, pirmiausia skiriami specifiniams praktiniams tikslams pasiekti arba uždaviniams spręsti. Fundamentiniai ir taikomieji moksliniai tyrimai, taikomoji mokslinė veikla aukštosiose mokyklose turi suteikti studentams mokslinio tyrimo metodologijos įgūdžių.

Taigi bakalauro baigiamieji darbai gali būti taikomieji teoriniai arba praktiniai. Jie turi būti analitiniai, o ne vien aprašomojo ar apžvalginio pobūdžio. Baigiamuoju darbu bakalaurantas turi įrodyti savo sugebėjimą ne tik analizuoti pasirinktą temą, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus atitinkamos krypties darbus, sėkmingai atlikti tos krypties tyrimus, bet aiškiai ir pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas, aprašyti savo atliktą tiriamąjį darbą pagal Universiteto patvirtintus reikalavimus. Dažniausiai bakalauro baigiamieji darbai skirti atskiros ekonominės, vadybinės pažinimo konkrečios problemos sprendimui. Naujos žinios galimos siauroje srityje, o tyrimo problemos sprendimo rezultatai įdomūs siauros srities specialistams – finansinės institucijos ar verslo įmonės atstovams. Jeigu bakalauro baigiamasis darbas yra **teorinis**, studentas pateikia įvairių mokslininkų nuomonę tiriama problema, susistemina ir vertina teorijas, jų taikymo galimybes Lietuvos sąlygomis arba aptaria tolesnes pasirinktos problemos tyrimo kryptis, tyrimo metodiką (jei problema reikalauja nuodugnesnio tyrimo). **Praktinio pobūdžio baigiamajame darbe** studentas apibūdina tiria-

mos problemos teorinę analizę, pagrindžia empirinių duomenų rinkimo metodiką, surenka ir išanalizuoja empirinius duomenis (statistinius, sociologinio tyrimo ir kt.), pateikia siūlymus, kaip spręsti pasirinktą problemą.

Bakalauro baigiamojo darbo medžiaga gali būti pateikta dviem būdais: a) teorinė dalis, tyrimo metodika ir praktinė dalis; b) teorinė dalis iš karto pagrindžiama statistiniais ar sociologiniais tyrimo duomenimis, o tyrimo metodika pateikiama prieduose.

Bakalauro baigiamojo darbo tema. Kiekvienas tyrimas pradedamas nuo tyrimo temos pasirinkimo ir detalizavimo. Tai viena iš svarbiausių ir atsakingiausių tyrimo dalių. Savaime suprantama, kad prieš pradedant tyrimą reikia turėti tikslą. Jeigu nėra visiškai aiški tyrimo tema ir tikslas, sunku suplanuoti ir patį tyrimą. Reikia atminti, kad tyrimas turi atitikti keliamus reikalavimus ir išlaikyti reikalaujamą lygį. Tik pasirinkus ir gerai apgalvojus tyrimo temą, galima pasirinkti tinkamą tyrimo strategiją ir duomenų rinkimo bei analizės būdus. Šioje pradinėje stadijoje kuriamos ir svarstomos galimos tyrimo idėjos.

Gero tyrimo galima tikėtis tik tada, jei jis atliekamas autoriui aktualia tema ir rezultatai yra svarbūs bei įdomūs. Daugelis tyrimų trunka 5–6 mėnesius, todėl jeigu tema autoriui nebus įdomi, tikėtis gerų rezultatų sunku. Be to, atlikdamas tyrimą jis jau privalo būti įgijęs įgūdžių, reikalingų tyrimui ir duomenų analizei atlikti. Trūkstant įgūdžių gali nukentėti tyrimo kokybė arba jo nepavyktų užbaigti reikiamu laiku. Taip pat svarbu būti tikram, kad pavyks gauti tyrimui reikalingus duomenis.

Daugeliu atvejų svarbu, kad tyrime nagrinėjamą problemą būtų galima susieti su teorinėmis studijomis. Greičiausiai kai kurias teorines žinias tyrimo autorius jau bus įgijęs anksčiau, tačiau nuodugniai svarstant tyrimo planą dažniausiai atliekama išsamesnė literatūros apžvalga ir geriau suvokiamos tiriamos problemos. Platesnės teorinės žinios padeda tiksliau suformuluoti tyrimo tikslą ir uždavinius.

Ne mažiau svarbu, kad tyrimo tema nebūtų vienpusė, t. y. kad ji turėtų vertę ir tuo atveju, kai keliama hipotezė pasitvirtina, ir tuo atveju, kai nepasitvirtina. Priešingu atveju tyrimui sugaištas laikas gali būti tik tuščiai iššvaistytas.

Tyrimo temos formulavimo reikalavimai:

1. Tema formuluojama preliminariai. Darbo metu ji tikslinama.

2. Tema turi būti aktuali, t. y. svarbi mokslui ir praktikai. Nustatant jos aktualumą išeities tašku laikoma mokslinė hipotezė, t. y. rezultatas, kurio tikimasi atlikus tyrimą.

3. Tema turi būti susijusi su mokslo krypties teorija ir praktika, tarp jų būtinas glaudus ryšys. Kadangi baigiamieji studijų darbai gali būti teoriniai ar taikomieji, pirmuosiuose sprendžiama teorinė arba metodologinė problema, antruosiuose – aktuali praktikos problema.

4. Tema gali būti formuluojama atsižvelgiant į studento interesus. Svarbu, kas domina patį studentą, su kokiomis problemomis jis susiduria savo kasdieniame darbe, kas aktualu įmonei, kurioje jis dirba.

5. Reikia atsižvelgti į temos įgyvendinimo galimybes, t. y. ar netrūksta literatūros, ar bus galima gauti reikiamų duomenų, taikyti tinkamus metodus, ar studentas turės pakankamai laiko tinkamai išnagrinėti problemą ir pan.

6. Prieš formuluojant temą būtina aiškiai nustatyti tyrimo ribas. Kiekviename darbe gali būti nagrinėjama tik apibrėžta ir gana siaura platesnio klausimo dalis (klausimų grupė). Tik tada nagrinėjamąjį objektą galima tinkamai pažinti ir išanalizuoti.

Nevertėtų pasirinkti labai plačios temos, nes tuomet ją būtų galima išnagrinėti tik paviršutiniškai.

Bakalauro baigiamojo darbo temos pasirinkimas. Bakalauro baigiamųjų darbų temų, paskirtų vadovų ir konsultantų patvirtintą sąrašą katedros pateikia III kurso studentams iki spalio 1 d. Studentai turi pasirinkti baigiamųjų darbų temas fakulteto nustatytu laiku. Katedros viešai paskelbia studentų, kuriems leista rengti darbus, jų pasirinktų temų, paskirtų vadovų ir konsultantų sąrašus. Bakalauro studijų IV kurso rudens semestre, ne vėliau kaip iki gruodžio 20 d., baigiamuosius darbus rengiantys studentai su darbo vadovais suderina darbo rašymo kalendorinį planą (Mykolo Romerio universiteto Studijų tvarka, 2008). Tyrimo planas – tai išplėstinis būsimojo bakalauro baigiamojo darbo turinys, kuriame detalizuojama teorinė, metodinė ir analitinė dalys nurodant konkretų vykdymo laiką. Bakalauro baigiamojo darbo rengimo reikalavimai pateikti 1 priede.

Temą studentas renkasi tokią, kuri būtų aktuali teoriškai arba praktiškai. Be to, šiai temai tirti turi būti pakankamai mokslinės litera-

tūros ir galimybė gauti informaciją empiriniam tyrimui vykdyti. Tyrimo objektas gali būti tam tikros finansinės institucijos, įmonės atskira veikla. Nepatartina formuluoti makrolygmens tyrimo temą ir kartu tyrimo objektą šalies ar ūkio sektoriaus mastu. Tyrimo tema gali būti reikšminga tam tikrai socialinei grupei arba įmonei. Ji turi atspindėti tyrimo tikslą ir objektą. Kadangi kiekviena tiriamoji tema yra sudėtinga, ją lemia įvairūs makro arba mikroveiksniai, studijų darbe būtina atskleisti tyrimo uždavinius. Atsižvelgdamas į numatytus tyrimo uždavinius darbo vadovas vertina studijų darbo problemos tyrimo kryptį, logiką, ištyrimo laipsnį.

Baigiamųjų darbų vadovai ir konsultantai. Vadovauti pagrindinių studijų studentų baigiamiesiems darbams gali universiteto dėstytojai. Konsultantais, jeigu to reikia, skiriami atitinkamos srities mokslininkai, praktikai, specialistai. Konsultantus parenka vadovas. Baigiamąjį darbą rengiantis studentas privalo su darbo vadovu ir konsultantu (jeigu toks yra) palaikyti nuolatinį ryšį, informuoti vadovą apie darbo rašymo eigą, atsižvelgti į vadovo ir konsultanto (suderinus su vadovu) dalykinius ir metodinius patarimus bei pastabas. Už baigiamajame darbe priimtus sprendimus arba mokslinio darbo išvadas, apskaičiavimo teisingumą ar savarankiškumą atsako tik pretendentas į bakalauro laipsnį. Vadovo, taip pat ir konsultantų uždavinys yra siekti, kad studentas pasirinktų apgalvotus tiriamos problemos sprendimo variantus. **Todėl vadovai neteikia studentui paruoštų sprendimų, o tik padeda parengti tiriamojo darbo planą, nurodo literatūrą ar kitus informacijos šaltinius ir atsako į klausimus, iškilusius analizuojant informaciją**.

Pagrindinių studijų studentai VII semestro pabaigoje turi atsiskaityti vadovui už baigiamojo darbo rengimą.

Parengtą baigiamąjį darbą studentas įteikia vadovui ne vėliau kaip likus mėnesiui iki darbo gynimo dienos. Vadovui leidus ginti, baigiamasis darbas ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki gynimo registruojamas katedroje, o jos vedėjas skiria recenzentą. Du baigiamojo darbo egzemplioriai, pasirašyti autoriaus ir vadovo (ir konsultanto jeigu jis yra skirtas), pateikiami įrišti. Baigiamojo darbo viršelio vidinėje pusėje įklijuojami 2 vokai vadovo atsiliepimui (žr. 2 priedą) ir recenzijai (žr. 3 priedą). Bakalauro baigiamieji darbai registruojami ir saugomi katedrose.

Parengtą studento baigiamąjį darbą vertina vadovas. Jis parašo raštišką atsiliepimą apie bakalauro baigiamąjį darbą, sprendžia, ar studento įdirbis yra pakankamas. Jei vadovas mano, kad darbas nėra tinkamas viešai ginti kvalifikacinės komisijos posėdyje, apie tai informuoja katedrą ir kvalifikacinę komisiją. Tokiu atveju kvalifikacinė komisija skiria kitą baigiamojo darbo viešo gynimo laiką.

Recenzentas, likus ne vėliau kaip 2 dienoms iki darbo gynimo, pateikia recenziją, kurioje teigiamai arba neigiamai įvertina darbą.

Bakalauro baigiamųjų darbų gynimas. Baigiamieji darbai ginami viešame kvalifikacinės komisijos posėdyje. Likus trims savaitėms iki baigiamųjų darbų gynimo sudaromi baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdžių tvarkaraščiai ir numatoma gynimo tvarka bei vieta. Baigiamojo darbo gynimo vertinimo kriterijus nustato baigiamųjų darbų kvalifikacinė komisija.

Baigiamojo darbo autorius gynimo metu pristato trumpą pranešimą (iki 10 min.) apie savo darbą – nusako tyrimo problemą, darbo tikslą, uždavinius, hipotezę (jei yra), tyrimo objektą, apibūdina gautus tyrimo rezultatus, taikytų metodų patikimumą, supažindina su išvadomis bei rekomendacijomis ir jas pagrindžia. Tada atsako į recenzento, kvalifikacinės komisijos ir kitų gynime dalyvaujančių asmenų klausimus. Po studento pranešimo trumpai pasisako recenzentas ir darbo vadovas. Jeigu gynime nedalyvauja vadovas ir recenzentas, jų raštiškus atsiliepimus perskaito vienas iš komisijos narių. Jei recenzentas neigiamai įvertina baigiamąjį darbą, vadovo (pageidautina ir recenzento) dalyvavimas gynimo posėdyje yra būtinas.

Studentas, nesutinkantis su baigiamojo darbo gynimo tvarka, žinių vertinimu, turi teisę paduoti apeliaciją vadovaujantis Universiteto apeliacijų nuostatais.

Apginti baigiamieji darbai, įvertinti *labai gerai* arba *puikiai*, autorių sutikimu įrašomi į Elektroninių tezių ir disertacijų sistemą (ETDIS) per 3 dienas po gynimo. Bakalaurų baigiamųjų darbų, įvertintų *labai gerai* ir *puikiai*, temos ir trumpos santraukos katedrų teikimu gali būti skelbiamos Universiteto spaudoje. Taip apginti darbai perduodami į Universiteto biblioteką, o kitų skaitmeninės laikmenos saugomos katedroje 5 metus. Katedra, suėjus baigiamųjų darbų 5 metų saugojimo terminui, sprendžia tolesnę jų saugojimo eigą: darbai naikinami arba pratęsiamas saugojimo terminas dar 1 metams. Autoriui

leidus, susipažinti su baigiamuoju darbu gali visi suinteresuoti asmenys.

Studentai, neapgynę baigiamojo darbo, šalinami iš Universiteto. Jų pageidavimu, išduodama akademinė pažyma. Iš naujo ginti baigiamąjį darbą leidžiama kvalifikacinių komisijų veiklos (du kartus per mokslo metus) metu.

MRU ©
MRU ©
MRU

2. BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

2.1. Bakalauro baigiamojo darbo įforminimo tvarka

Studijų darbo tekstas renkamas kompiuteriu. Bakalauro baigiamasis darbas turėtų būti spausdinamas balto, lygaus popieriaus lapuose 12 šrifto dydžiu ir 1,5 intervalu tarp eilučių. Po skyrių, poskyrių arba skyrelių pavadinimų taškai nededami.

Tekstas rašomas puslapyje iš kraštų paliekant paraštes: kairėje lapo pusėje – 25 mm, dešinėje – 10 mm, viršuje ir apačioje – 20 mm. Pastraipos pirmoji eilutė nuo teksto lauko kairiojo krašto atitraukiama per 10 mm. Tekste galima paryškinti atskirus žodžius arba sakinius.

Bakalauro baigiamojo darbo puslapiai numeruojami ištisai, pradedant nuo titulinio (ant titulinio lapo ir turinio puslapių numeriai nerašomi). Puslapio numeris užrašomas virš teksto, puslapio viršutinio krašto tuščio lauko viduryje arba dešinėje pusėje arabiškais skaitmenimis, nededant nei taško, nei brūkšnelių. Į bakalauro baigiamojo darbo sudėtį įeinančių priedų lapų numeracija turi būti ištisinė. Paveikslai ir lentelės (jei jų priede yra dvi ir daugiau) kiekviename priede numeruojamos atskirai.

Kitų darbo puslapių (dalių, skyrių, poskyrių, lentelių, paveikslų, priedų) nuorodos daromos nurodant jų eilės numerius, pvz., (žr. 25 p.), (žr. 3 pav.), (žr. 3 skyrių), (žr. 2.3 poskyrį), (žr. 2.3.1 skyrelį), (žr. 3 lent.), (žr. 2 priedą), (žr. (3) formulę).

Bakalauro baigiamasis darbas turi būti įrištas tvarkingai, su kietais viršeliais, kad lapų nebūtų galima išsegti.

2.2. Bakalauro baigiamojo darbo teksto suskirstymas

Jei reikia, bakalauro baigiamojo darbo tekstas skirstomas į skyrius, poskyrius ir skyrelius. Didelės apimties darbą, rengiamą kelių studentų, galima skirti į dalis (knygas, tomus).

Skyrių pavadinimai rašomi didžiosiomis raidėmis ir simetriškai išdėstomi lapo plotyje, o poskyrio ir skyrelių pavadinimai – mažosiomis raidėmis, išskyrus pirmąją, ir pradedami kaip pirmoji pastraipos eilutė. Be to, kiekvienas skyrius visada pradedamas naujame puslapyje, o poskyriai ir skyreliai – tame pačiame. Antraščių žodžiai nekelia-

mi, po antraštės taškas nededamas. Skyrių, poskyrių ir skyrelių pavadinimai rašomi 14 šrifto dydžiu.

Skyriaus antraštė rašoma viena eilute žemiau, negu prasideda puslapio teksto laukas, o poskyrio ir skyrelio antraštė išskiriama iš prieš ją ir po jos esančio teksto vienos eilutės tarpeliu. Jeigu po skyriaus antraštės eina poskyrio antraštė, tarp jų taip pat paliekamas vienos eilutės tarpelis. Negalima rašyti antraštės viename puslapyje, o tekstą pradėti kitame.

Kiekviena pastraipa pradedama iš naujos eilutės. Nuo kairiojo krašto ji atitraukiama 10 mm.

2.3. Bakalauro baigiamojo darbo kalba, moksliniai terminai

Bakalauro baigiamojo darbo kalba turi būti trumpa, aiški, nedaugiaprasmė. Reikia vengti publicistinės kalbos, o vartoti mokslinę kalbą. Jei studijų darbe vartojami **specifiniai terminai arba jų santrumpos**, jie turi būti aptarti tekste arba pateikti darbo pradžioje antrašte **SANTRUMPOS**.

Jeigu tekste pateikiami skaičiai turi matavimo vienetą, juos reikia rašyti skaitmenimis (pvz., 250 Lt), jei neturi – žodžiais (pvz., „Sąnaudos padidėjo du kartus“). Kai tekste pateikiamos kelios skaitinės vertės iš eilės, vieneto žymėjimą reikia rašyti tik vieną kartą po paskutinio skaitmens, pvz., 20, 50, 100 Lt.

2.4. Formulių naudojimas tekste

Formulėse vartojami nustatyti raidiniai žymėjimai ir simboliai. Jų reikšmės turi būti paaiškintos. Jeigu formulių yra daugiau negu viena, jos numeruojamos arabiškais skaitmenimis ištisai per visą tekstą arba formulės numerį sudaro skyriaus ir formulės eilės numeris tame skyriuje. Numeris rašomas toje pačioje eilutėje kaip ir formulė, dešinėje lapo pusėje, lenktiniuose skliausteliuose. Minint formulę tekste skliausteliuose nurodomas jos numeris, pvz., žr. (5) formulę arba (2.1.) formulę.

Simboliai paaiškinami po formule jų pateikimo joje tvarka. Po formulės rašomas kabliataškis ir iš naujos eilutės be dvitaškio rašomas žodis *čia.* Toliau nurodomi visi formulėje esantys žymėjimai, o po

brūkšnio paaiškinamos jų reikšmės. Po kiekvieno paaiškinimo dedamas kabliataškis. Siekiant formules išskirti, prieš jas ir po jų paliekama viena tuščia eilutė.

2.5. Lentelių parengimo tvarka

Skaitmeninė informacija pateikiama lentelėse. Lentelė gali turėti antraštę, kuri rašoma mažosiomis raidėmis pradedant didžiąja. Jeigu lentelių yra daugiau negu viena, jos numeruojamos ištisai arba kiekvieno skyriaus lentelės numeruojamos atskirai. Antruoju atveju lentelės eilės numerį sudaro skyriaus ir lentelės numeris tame skyriuje, atskirti tašku. Lentelės numeris rašomas šalia lentelės antraštės prie žodžio „lentelė“, pvz., 1 lentelė. Jei studijų darbo tekste iš viso yra tik viena lentelė, tai rašoma be numerio tik žodis „Lentelė“. Trumpinama „lent.“ tik nuorodose, šiaip žodis netrumpinamas.

Studijų darbo tekste turi būti paminėtos visos lentelės. Nuorodose į lentelę papildomai rašoma santrauka „žr.“, pvz., (žr. 2 lent.). Prieš lentelę tekste turi būti parašyta, kas pateikta lentelėje. Dažniausiai lentelės turi labai daug informacijos, kartu ir šalutinės. Taigi būtina pabrėžti, ką norima lentelės duomenimis iliustruoti. Be to, po lentele visada turi būti pateikta informacijos analizė. Žodžiu, tekste lentelės, kurios nėra aptartos, negali eiti viena po kitos. Jeigu informacija pateikta lentelėje, tai informacija paveiksle (diagramoje) pateikiama prieduose ir, atvirkščiai – jei tekste pateikiama pagrindinė informacija paveiksle, tai lentelė dedama į priedus. Tačiau, jei lentelėje ir paveiksle pateikiama tokia pat informacija, tai į studijų darbą dedama tik viena iš jų, nesvarbu, kur – tekste ar prieduose. Lentelės išdėstomos puslapio viduryje, lentelės pavadinimas rašomas virš jos puslapio viduryje, pvz., **19 lentelė. Finansų prieinamumo veiksnių vertinimo ir bendradarbiavimo veiksnių ryšys.** Skilčių antraštes ir paantraštes galima spausdinti vienu intervalu, mažesniu šrifto dydžiu, negu parašytas tekstas, t. y. 11 šrifto dydžiu. Lentelės skilčių pavadinimai, skilčių antraštės ir paantraštės pradedamos didžiąja raide, išskyrus tas paantraštes, kurios sudaro vieną sakinį su skilties antrašte. Antraštės rašomos vienaskaita, po jų skyrybos ženklai nededami. Eilučių, antraščių ir paantraščių tekstui sutrumpinti galima vartoti raidinius arba simbolių žymėjimus. Lentelėje pateiktų dydžių vienetų žymėjimai gali būti nurodomi: skilties antraštėje, eilutės pavadinime arba lentelės antraštėje, jeigu visi lentelėje pateikti dydžiai reiškiami tuo pačiu vie-

netu. Lentelės antraštėje gali būti nurodytas visoje lentelėje vyraujantis vienetas, o skilčių antraštėse arba paantraštėse – kiti vienetai. Skaičių vertės toje pačioje skiltyje turi turėti vienodai dešimtainių ženklų. Jei lentelėse nėra kurių nors duomenų, rašomas brūkšnelis, tritaškis arba „N. d.“ (nėra duomenų). Dydžių verčių intervalai tekste rašomi su žodžiais „nuo“ ir „iki“ arba su brūkšniu. Žymėjimų paaiškinimai pateikiami po lentele 10 šrifto dydžiu. Po žymėjimų, o jei jų nėra – po lentele rašomas šaltinis 10 šrifto dydžiu, pvz., **Šaltinis**: Railienė, 2007, p. 118. Kai lentelė sudaryta autoriaus, šaltinio nurodyti nereikia.

Jeigu lentelė netelpa lape horizontaliai, t. y. turi labai daug skilčių, tai ją galima pateikti vertikaliai. Jei lentelės eilutės arba skiltys netelpa lape, lentelė dalijama į dalis, kurios gali būti išdėstomos šalia viena kitos arba skirtinguose lapuose. Dalijant lentelę pagal eilutes kartojamos skilčių antraštės ir paantraštės. Jeigu lentelė dalijama pagal skiltis, kartojami ir eilučių pavadinimai. Lentelės antraštė rašoma tik virš pirmosios jos dalies. Virš kitos dalies (arba dalių) rašomas tik lentelės numeris ir žodžiai „19 lentelės tęsinys“. Jei lentelė yra keliama į kitą puslapį, tai lentelės pirmosios dalies apačioje, dešinėje pusėje, rašoma „19 lentelės tęsinys kitame puslapyje“.

2.6. Paveikslų įforminimo studijų darbe tvarka

Iliustracijos (grafikai, diagramos, schemos ir kt.) išdėstomos pačiame tekste po jų nuorodų arba prieduose. Visos iliustracijos vadinamos paveikslais ir jeigu jų yra daugiau negu viena – numeruojamos. Studijų darbuose galima ištisinė paveikslų numeracija. Paveikslo numeris ir pavadinimas rašomi po paveikslu. Paveikslus galima numeruoti ir atskiruose skyriuose. Tuomet paveikslo numerį sudaro skyriaus numeris ir paveikslo eilės numeris tame skyriuje. Jie atskiriami tašku. Vis dėlto tenka priminti, kad reikia laikytis bendros paveikslų, lentelių ar formulių numeravimo tvarkos.

Būtina nurodyti paveikslo šaltinį. Jeigu paveikslas sukurtas darbo autoriaus, tuomet šaltinio rašyti nereikia. Tačiau kai paveikslas yra paimtas iš mokslinės literatūros, tuomet reikia ją nurodyti, pvz., **Šaltinis**: Ivaškevičiūtė, 2006, p. 25 ir 35. Jeigu paveikslas yra papildytas, tuomet reikia rašyti „adaptuota pagal“, pvz., **Šaltinis**: adaptuota pagal Ivaškevičiūtė, 2006, p. 25“, o jeigu paveikslas sudarytas pagal mokslinėje literatūroje pateiktą tekstą, tuomet būtina rašyti „sudaryta pa-

gal“, pvz., **Šaltinis**: sudaryta pagal Hempel, Simonson ir Coleman, 1994. Šaltinis rašomas po paveikslu 10 šrifto dydžiu.

2.7. Naudotos mokslinės literatūros pateikimas studijų darbe

Literatūros citavimas

Kai tekste vartojamas tikslios citatos:

1. Jei tikslios citatos pradžioje nurodoma autoriaus arba autorių pavardės, tai po autoriaus pavardės nurodomi leidinio metai, o citatos pabaigoje – tikslus leidinio puslapis. Pvz., pasak Rieneckerio ir Jorgeseno (2002), „patirtis rodo, kad grynai teorinę temą sunku rašyti. Teorinio darbo medžiaga – tai jau esamos teorijos, modeliai ir metodai, kuriuos reikia lyginti, priešinti, sieti, gryninti, pildyti, iškelti jų trūkumus ir pan.“ (p. 61).

2. Jei autoriaus ar autorių pavardės nėra nurodomos įvadinėje citatos sakinio dalyje, tuomet autorius, leidimo metai ir citatos puslapis nurodomi citatos pabaigoje. Pvz., „Patirtis rodo, kad grynai teorinę temą sunku rašyti. Teorinio darbo medžiaga – tai jau esamos teorijos, modeliai ir metodai, kuriuos reikia lyginti, priešinti, sieti, gryninti, pildyti, iškelti jų trūkumus ir pan.“ (Rienecker, Jorgesen, 2002, p. 61).

3. Jei citatoje yra daugiau nei 40 žodžių, reikia vartoti specialų teksto šriftą, o ne kabutes. Pvz.,

Savarankiškas rašto darbas – tai jaunesnysis mokslinio straipsnio brolis, jam keliami tie patys moksliškumo ir dalykiškumo reikalavimai.

Moksliniai savarankiško rašto darbo idealai

1. Pateikiama informacija turi būti teisinga/patvirtinta.

2. Metodas, argumentai ir struktūra pateikiami aiškiai (taip, kad skaitytojas galėtų juos patikrinti).

3. Dirbama sistemingai ir metodiškai.

4. Remiamasi kitais tos srities tyrinėjimais – cituojama, vertinama savo darbo atžvilgiu.

5. Žinios apie rašomos srities tyrinėjimus turi būti naujausios ir kiek įmanoma visapusiškos (aprėpti viską – labai sunku).

6. Darbo autorius turi būti neutralus, atviras, sąžiningas, svarstantis priešingas nuomones arba prieštaringą informaciją.

7. Rašant stengiamasi atkreipti dėmesį į pastebėtus prieštaravimus, iškelti neaiškumus.

8. Darbo kalba vienaprasmiška, aiški, eksplicitiška – mokslinio teksto skaitytojas neturi interpretuoti arba spėlioti, kas norima pasakyti.

Išvardytieji dalykai gali pasirodyti sunkiai pasiekiamas idealas. Jie retai kada išpildomi visuose tekstuose, tačiau būtent jų, stengdamiesi to paties reikalauti iš studentų, patys rašydami laikosi aukštųjų mokyklų dėstytojai (Rienecker ir Jorgesen, 2002, p. 41–42).

Kai tekste vartojamos perfrazuotos mintys:

1. Jei studiją parengė vienas autorius. Pvz.:

a) Astrauskas (2004) teigia, kad valstybės teorijoje egzistuoja du – platusis ir siaurasis – požiūriai į savivaldybę.

b) Pasak mokslininkų, valstybės teorijoje galima išskirti platųjį ir siaurąjį požiūrius į savivaldybę (Astrauskas, 2004).

2. Jei studiją parengė du autoriai. Pvz.:

a) Mokslininkai Rieneckeris ir Jorgesenas (2002) pataria studentui pasirinkti praktinę temą dėl to, kad teorinę temą sunku rašyti. Teorinis darbas reikalauja teorijas, modelius ir metodus lyginti, priešinti, sieti, gryninti, pildyti, iškelti jų trūkumus ir pan.

b) Grynai teorinę temą sunku rašyti dėl to, kad teorinio darbo medžiaga – tai jau esamos teorijos, modeliai ir metodai, kuriuos reikia lyginti, priešinti, sieti, gryninti, pildyti, iškelti jų trūkumus ir pan. (Rienecker, Jorgesen, 2002).

3. Jei studiją parengė trys autoriai. Pvz.:

Užsienio kapitalo finansų institucijų strateginiai tikslai dažniausiai siejami su: didelės apimties veikla, vietinių bankų, susiduriančių su veiklos problemomis, įsigijimu; su stambių paskolų suteikimu subjektams, veikiantiems pagrindinio banko savininko šalyje (Berger et al., 2001).

Tačiau tolesnėse to paties kūrinio nuorodose nurodomas tik pirmasis autorius bei **ir kt.** – lietuvių kalba publikacijose, **et al.** – anglų kalba, **и др.** – rusų kalba, o po kablelio – metai. Pvz.:

Užsienio kapitalo finansų institucijų strateginiai tikslai dažniausiai siejami (Berger et al., 2001) su: didelės apimties veikla, vietinių bankų, susiduriančių su veiklos problemomis, įsigijimu; su stambių paskolų suteikimu subjektams, veikiantiems pagrindinio banko savininko šalyje.

4. Jei studiją parengė keturi ir daugiau autorių. Pvz.:

Valstybės politikos priemones antrepreneriškai veiklai skatinti gali taikyti ir paklausa, ir pasiūla. Pasiūla skatina verslininkus pasinaudoti antrepreneriškos veiklos galimybėmis ir įsitraukti į tokią veiklą išnaudojant turimus išteklius, gebėjimus ir asmenines savybes, o galimybės antrepreneriškai veiklai paklausos pusėje kuriamos pagal prekių ir paslaugų poreikį rinkoje (Verheul et al., 2001).

5. Kai kūrinio leidėjas yra ne konkretus autorius, o organizacijos ar asociacijos, tuomet kaip autorius jos ir nurodomos. Pvz., pirma citata: (Švietimo ir mokslo ministerija [ŠMM], 2006), kitos citatos: (ŠMM, 2006).

Asmenvardžių ir vietovardžių rašymo taisyklės

Pirmą kartą minint asmenvardį reikia pateikti ne tik pavardę, bet ir visą vardą (vardas rašomas prieš pavardę). Jeigu toliau kalbama apie tą patį asmenį, rašoma pirmoji vardo raidė, taškas, pavardė (tarp taško ir pavardės – tarpelis, pvz., A. Smetona).

Asmenvardžių ir vietovardžių rašymo taisykles reglamentuoja Lietuvių kalbos komisijos nutarimai 1977–1988. Pateikiame ištrauką.

8. Dėl autentiškų tikrinių vardų formų rašymo

1. Autentiškoms asmenvardžių (ir vietovardžių) formoms galūnės dedamos panašiai kaip ir prie adaptuotų tikrinių vardų. Pavartotos skliausteliuose arba nerišliame tekste (pvz., bibliografijoje, reklamoje ar informacijoje), jos gali būti rašomos be lietuviškų galūnių.

2. Lietuviškos galūnės dedamos prie tų autentiškų vyriškosios giminės asmenvardžių formų, kurios baigiasi priebalsiu: Brugmannas, Andrewsas, Morrisas; Roiselis, Douglasas, Jamesas; Feederis, Claudelis; Karlowczius, Rajkovičius.

3. Kai nelietuviškas asmenvardis baigiasi netariama balse e arba netariama priebalse, prieš pridedamas galūnes rašytinas apostrofas: Larousse'as (sk. Larusas), Larousse'o; Verlaine'as (sk. Velenas), Burke'as (sk. Berkas); Bainville'is (sk. Benvilis), Cahors'as (sk. Kahoras), Chateaubriand'as (sk. Šatobrijanas) Beaufort'as (sk. Boforas), Destouche'as (sk. Detušas), de Gaulle'is (sk. de Golis).

Asmenvardžiams, kurie originalo kalboje baigiasi kamieno balsiu (išskyrus a) ar dvibalsiu, lietuviškos galūnės paprastai nededamos ir jie nelinksniuojami, pvz.: Toome, Goethe, Crespo, Enrico, Antonescu, Koposu, Craxi, Leslie, Willy, Caravaggio, Manzoni, Verdi, Fanny,

Silviu, Hemingway, Gow, Rau (bet Cossiga – Cossigos, Zappa – Zappos). Tačiau prireikus kai kurioms pavardėms galūnės gali būti pridedamos po apostrofo, pvz.: vns. kilm. Goethe's, Crcuci'o, Hemingway'aus; naud. Goethe'ei, Craxi'ui, Hemmgway'ui; įn. Craxi'u, Hemingway'umi (bet vns. gal. *Goethe).*

4. Gramatinami ir linksniuojami tie asmenvardžiai, kurie baigiasi originalo kalboje kaitomo vardo galūnės balsiu, pvz.: Walęsa (Walęsy…) – Walęsa (Walęsos), Męcinski (Męcinskiego…) – Męcinskis (Męcinskio….).

Autorių aprašo taisyklės

1. Kai keli autoriaus vardai (tik ne lietuvių!) atskiriami brūkšneliu, tuomet ir trumpinant vardų pirmosios raidės atskiriamos brūkšneliu.

2. Jei šaltinis parašytas dviejų ar daugiau autorių, jų pavardės atskiriamos kableliais.

3. Autorių grupės pavadinimas rašomas visas. Pvz., Švietimo ir mokslo ministerija, Mykolo Romerio universitetas, American psychological association ir t. t.

MRU ©

3. BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO STRUKTŪRA

Bakalauro baigiamąjį darbą turėtų sudaryti eilės tvarka išdėstytos dalys (žr. lent.).

Lentelė. **Bakalauro baigiamojo darbo struktūra**

Struktūra	BBD
Pirmas titulinis lapas	+
Antras titulinis lapas	+
Turinys	+
Lentelės	+
Paveikslai	+
Santrumpos	+/-
Įvadas	+
Teorinė dalis	+
Metodinė dalis	+
Analitinė dalis	+/-
Išvados ir rekomendacijos	+
Literatūra	+
Anotacija lietuvių ir anglų kalbomis	+
Santrauka lietuvių kalba	+
Santrauka anglų kalba	+
Priedai	+/-

Čia : + – būtina darbo dalis;
- – nebūtina darbo dalis;
+/- – studijų darbo vadovas sprendžia apie tos dalies būtinumą.

3.1. Bakalauro baigiamojo darbo tituliniai lapai

Tituliniai lapai gali būti su rėmeliu arba be jo. Pirmajame titulinia-me lape (žr. 4 priedą) rašomi aukštosios mokyklos, fakulteto ir katedros pavadinimai, autoriaus vardas ir pavardė, darbo pavadinimas, bakalauro baigiamasis darbas, darbo vadovas, darbo rengimo vieta ir metai.

Antrajame tituliniame lape (žr. 5 priedą) nurodomi aukštosios mokyklos, fakulteto ir katedros pavadinimai, bakalauro baigiamojo darbo pavadinimas, konkrečios studijų programos bakalauro baigiamasis darbas (pvz., finansų ekonomikos bakalauro baigiamasis darbas, teisės ir muitinės veiklos bakalauro baigiamasis darbas ir kt.). Per vidurį rašomas studijų programos registracijos numeris (pvz., studijų programa 12345S123). Žemiau, dešinėje lapo pusėje, po studijų programos registracijos numeriu rašomos vadovo (-ės) arba vadovų pavardės, dar žemiau – studijų darbo atlikėjo arba atlikėjų pavardės. Jeigu yra keli vadovai ar atlikėjai, tai prieš juos išvardijant dedamas dvitaškis. Toliau po vadovo pavarde nurodoma bakalauro baigiamojo darbo tikrinimo data, po bakalauranto pavarde – bakalauro baigiamojo darbo atidavimo data. Tam tikros srities konsultanto arba konsultantų pavardės rašomos kairėje lapo pusėje, tame pačiame lygyje kaip ir vadovo. Po konsultanto pavarde rašoma recenzento pavardė. Jeigu vadovas, konsultantas ir recenzentas yra to paties fakulteto ir tos pačios katedros darbuotojai, tai prieš jų pavardes sutrumpintai rašomas pedagoginis vardas ir mokslo laipsnis (pvz., doc. dr.; prof. dr.; prof. habil. dr.) arba pareigos ir mokslo laipsnis (pvz., lekt. dr.) Jei mokslinio laipsnio nėra, rašomos dėstytojo pareigos (pvz., lekt.). Kai vadovas, konsultantas ir recenzentas yra to paties fakulteto kitų katedrų darbuotojai, tai prieš jų pavardes nurodoma katedra. Prieš vadovo ir konsultanto, kurie yra iš kitų institucijų, pavardes rašomi institucijos ir padalinio pavadinimai. Toliau darbo parengimo vieta ir metai išdėstomi simetriškai lapo apačioje.

Studijų darbų tekste ant titulinio lapo paprastai tarp **datos** metus, mėnesį ir dieną reiškiančių skaitmenų grupių nededami taškai, pvz., 2010 05 20.

3.2. Bakalauro baigiamojo darbo turinys

Turinys rašomas kaip skyriaus antraštė – didžiosiomis raidėmis (**TURINYS**). Skyrių pavadinimai turinyje rašomi didžiosiomis raidėmis arba paryškintomis mažosiomis raidėmis, poskyrių ir skyrelių – mažosiomis. Patartina studijų darbo per daug neskaidyti. Skyrių, poskyrių ir skyrelių pavadinimai turi būti trumpi, aiškūs, prasmingi ir svarbiausia – atitikti tiriamos problemos esmę. Pavadinimai neturi kartotis arba kartoti viso darbo pavadinimą. Rašant studijų darbą ne-

tikslinga turinį labai detalizuoti. Negali būti poskyris arba skyrelis iš vieno puslapio.

Skyriai numeruojami arabiškais skaitmenimis. Poskyriai numeruojami tik skyriaus viduje. Todėl poskyrio eilės numeris prasideda skyriaus numeriu ir poskyrio tame skyriuje numeriu, kurie skiriami taškais, pvz., 2.1.; 2.2. Jei tekstas dar skirstomas į skyrelius, tai šie numeruojami tuo pačiu principu: pirmasis skaitmuo rodo skyriaus, antrasis – poskyrio, trečiasis – skyrelio numerį, pvz., 2.1.1.; 2.1.2. **Įvado, išvadų, literatūros ir priedų skyriai nenumeruojami. Santrumpų, lentelių, paveikslų ar priedų sąrašas į turinį neįtraukiamas.**

3.3. Bakalauro baigiamojo darbo lentelių, paveikslų ir santrumpų sąrašai

Lentelės. Lentelių sąrašas pateikiamas naujame puslapyje po turinio antrašte **LENTELĖS**. Lentelės numeruojamos eilės tvarka. Jeigu lentelės kiekviename skyriuje numeruojamos atskirai, rašomas skyriaus numeris, pavadinimas, o toliau išvardijamos to skyriaus lentelės ir jų pavadinimai eilės tvarka. Bakalauro baigiamajame darbe reikia laikytis bendros lentelių numeravimo tvarkos.

Lentelių sąraše ne tik surašomos lentelės eilės tvarka, bet ir nurodoma kiekvienos lentelės vieta darbo tekste, t. y. puslapis, pvz., 2 lentelė. Finansų sistemos struktūra……19

Paveikslai. Paveikslų, kaip ir lentelių, sąrašas pateikiamas studijų darbo pradžioje po lentelių sąrašu, o jei jo nėra – po turinio antrašte **PAVEIKSLAI.** Paveikslai numeruojami eilės tvarka. Jeigu jie kiekviename skyriuje numeruojami atskirai, rašomas skyriaus numeris, pavadinimas, o toliau išvardijami to skyriaus paveikslai ir jų pavadinimai eilės tvarka. Bakalauro baigiamajame darbe reikia laikytis vienodos lentelių ir paveikslų numeravimo tvarkos.

Paveikslų sąraše surašomi paveikslai eilės tvarka, nurodoma kiekvieno paveikslo vieta darbo tekste, t. y. puslapis, pvz., 3 pav. Finansų rinkų struktūra……9

Santrumpos. Jeigu yra reikalinga, bakalauro baigiamajame darbe po paveikslų sąrašo yra pateikiamas santrumpų sąrašas antrašte **SANTRUMPOS**. Čia turėtų būti nurodomos mažai žinomos atskirų sąvo-

kų santrumpos ar studento darbe vartojamos specifinės santrumpos, o kartu aiškinama tų sąvokų esmė. Gerai žinomų sąvokų, pvz., euro ar ES nėra tikslinga įrašyti į santrumpų sąrašą.

3.4. Bakalauro baigiamojo darbo įvadas

Bakalauro baigiamasis darbas pradedamas rengti nuo temos pasirinkimo ir mokslinės literatūros studijavimo. Išstudijavus mokslinę literatūrą turi būti patikslinta pasirinkta tyrimo tema, nusakyta tyrimo problema ir suformuluotas tyrimo tikslas, uždaviniai, objektas, tyrimo, hipotezės, numatyta tyrimui reikalinga medžiaga (empiriniai duomenys), jos rinkimo ir apdorojimo metodai, laukiami rezultatai, sudarytas baigiamojo darbo rengimo planas.

ĮVADE turi būti apibūdinamas tyrimo aktualumas, tyrimo problema, tyrimo objektas, tyrimo tikslas ir uždaviniai, jeigu reikia, ir hipotezė (-ės), pateikta tyrimo metodika, darbo struktūra, konkretūs darbo rezultatai, jų taikymo sritys, autoriaus skaityti pranešimai konferencijose ar publikuoti straipsniai.

Įvado apimtis – iki trijų puslapių. Jei studijų darbas yra autorių kolektyvo, turi būti nurodoma, koks kiekvieno autoriaus indėlis į darbą, t. y. nurodytas kiekvieno skyriaus autorius arba autoriai. Jeigu darbas parengtas visus klausimus nagrinėjant kartu, autorių nurodyti nereikia.

Tyrimo aktualumas. Bakalauro baigiamojo darbo Įvadas pradedamas nusakant tyrimo aktualumą ir naujumą. Čia reikėtų trumpai aptarti mokslininkų atliktus tyrimus pasirinktos temos srityje tiek Lietuvos, tiek užsienio mastu. Akcentuoti tyrimo aktualumą ir praktiniu požiūriu. Atskleidžiant temos aktualumą ir naujumą patartina apibrėžti tyrimo problemą, tuomet lengviau formuluoti tyrimo tikslą ir uždavinius.

Tyrimo problema. Su tyrimo problemos formulavimo metodologiniais reikalavimais plačiau galite susipažinti Pečkaitis J. S., Mačerinskienė I. Magistro baigiamojo darbo rengimo tvarka, 2008 (http://www.mruni.lt/mru_lt_dokumentai/katedros/bankininkystes_ir_investicju_katedra/2007m/Magistrai/MAGISTRINIO_INSTRUKCI-

JA_200.PDF). Pasak L. Rieneckerio ir P. S. Jorgenseno (2003), pasirinkę temą tyrimo problemą formuluokite taip:

1. pasirašykite vieną arba keletą pirminių problemos formuluočių remdamiesi rašymo momentu turimomis žiniomis;

2. pasinaudokite mokslinių darbų dažniausių klausimų sąrašais: a) ***kas, koks, kur*** – rašant aptariamąjį, klasifikuojamąjį tekstą; b) ***kodėl*** – rašant aiškinamąjį, interpretuojamąjį, analizuojamąjį ir polemizuojamąjį tekstą; c) ***kaip*** – rašant vertinamąjį, norminamąjį, iškeliantį veiksmų galimybes tekstą;

3. kelkite klausimus apie tiriamo reiškinio apibrėžimus, savybes, bruožus, kategorijas, dalis, visumą, dėsningumus, procesus, istoriją ir permainas: praeitį arba dabartį, priežastis (prielaidas, pagrindus, postūmius, interpretacijas), poveikį (implikacijas, pasekmes, perspektyvas), vertinimą, argumentaciją, reakcijas, nuomones, požiūrius, priešybę – vienovę, veiksmų galimybes;

4. aptarkite problemos formuluotę su vadovu; peržiūrėkite turimą problemos formuluotę ir, jei reikia, keiskite ją;

5. jeigu žinote rekomendacijas tiriama tema, mokslinės problemos formuluotę pradėkite taip: ***kaip tobulinti***...

Darbo rašymo, kaip ir tikro mokslinio tiriamojo darbo, menas yra dirbti kryptingai ir tuo pat metu būti pasirengusiam permainoms. Taigi problemos formuluotė ir nuolatinis jos taisymas bei derinimas su rašomu darbu – tai jūsų, o ne vadovo ar konsultanto atsakomybė, tačiau būtina pasinaudoti jų patarimais.

Tyrimo objekto, tikslo ir uždavinių formulavimas

Tyrimo objektas. Tyrimo objektas nurodo į ką nukreipiamas tyrimas. Jeigu bakalauro baigiamajame darbe yra suformuluota ne viena tyrimo problema, tuomet tyrimo objektą apibrėžti yra paprasta. Kartais formuluojamas tyrimo objektas ir kartu tyrimo dalykas (Mykolo Romerio universiteto Studijų tvarka, 2008). Tuomet tyrimo objektas yra platesnis, o tyrimo dalykas susiaurina tyrimo kryptį.

Galima formuluoti vieną tyrimo objektą (tai dažniausiai sutinkama moksliniuose tyrimuose). Tarkim, pasirinkta tyrimo tema – „N“ banko faktoringo sąlygų vertinimas. Šiuo atveju tyrimą galima vykdyti įvairiomis kryptimis – tirti faktoringo teikimo sąlygas „N“ banke; jas lyginti su kitų finansinių institucijų faktoringo sąlygomis; vertinti faktoringo sąlygas konkretaus banko ir faktoringo paslaugų vartotojo aspektais. Atsižvelgiant į tai, kokia pasirinkta tyrimo kryptis, kaip

suformuluotos tyrimo problemos, tyrimo objektą galima apibūdinti taip: „N“ banko faktoringo teikimo sąlygos; „N“ banko faktoringo teikimo sąlygos kitų finansinių institucijų faktoringo teikimo sąlygų aspektu; „N“ banko faktoringo sąlygos paslaugos tiekėjo ir vartotojo požiūriu. O jeigu studentas tyrimo problemą šioje temoje fokusuoja į vertinimą (kaip vertinti faktoringo sąlygas?), tuomet keičiasi ir tyrimo objektas – faktoringo sąlygų vertinimo modelis. Toks tyrimas būtų nukreiptas į metodologinius klausimus, modelį patikrinant konkrečiame banke. Taigi tyrimo objektas apibrėžia tyrimo kryptį. Būtina pabrėžti, kad dažnai studentai tyrimo objektu įvardina įmonę, finansinę instituciją. Tai neteisinga, nes tyrimas vykdomas tik siaura kryptimi, konkrečiu siauru aspektu. To siauro aspekto pasirinkimą lemia daug veiksnių – faktinės informacijos gavimo sąlygos, studento praktika šioje srityje ir kt.

Jeigu išskiriamas tyrimo objektas ir tyrimo dalykas, tuomet galima formuluoti tyrimo objektą – faktoringo sąlygos, o tyrimo dalykas – faktoringo sąlygų siauras aspektas.

Tyrimo tikslas. Pasirinktos tyrimo temos pavadinimas turi atitikti darbo tikslą ir išreikšti norimą pasiekti rezultatą. Tyrimo tikslas, kaip ir temos pavadinimas, turi gana aiškiai nusakyti tyrimo objektą, remtis tyrimo problema. Formuluojant tikslą orientuojamasi į numanomą gauti iškeltos tyrimui hipotezės patvirtinimą arba paneigimą. Paprastai kiekvienas tyrimas atliekamas norint ką nors patvirtinti arba paneigti, t. y. siekiant patikrinti iškeltos hipotezės teisingumą. Pvz., nagrinėdami regionų plėtrą manome (t. y. iškeliame hipotezę), kad galbūt ta veikla nėra tinkamai gerai organizuota ir todėl gali būti nepanaudotų galimybių ją pagerinti. Šiuo atveju hipotezė ir būtų prielaida, kad yra galimybių, tarkim, pagerinti regionų plėtrą. Tyrimas tą hipotezę turi įtikinamai pagrįsti arba paneigti. Tokios tyrimo temos tikslas galėtų būti formuluojamas taip: „...įvertinti regionų plėtros galimybes ir nustatyti nepanaudotus rezervus“. Taigi hipotezė rodo, kokia pagrindine idėja tyrėjas vadovaujasi, o tyrimo tikslas yra gauti tos hipotezės patvirtinimą arba paneigimą.

Hipotezė bakalauro baigiamojo darbo rašymo metu gali keistis, ji gali būti patikslinta arba atmesta ir suformuluota iš naujo. Formuluojant tikslą svarbu ne tik susieti jį su iškeltos hipotezės patikrinimu, bet ir su atliktos literatūros apžvalgos pagrindiniais teiginiais. Tikslas turėtų būti formuluojamas glaustai, vienu sakiniu.

Tikslą išsamiau turi detalizuoti tyrimo uždaviniai, kurie tarsi atspindi tikslo siekimo etapus ir priemones. Keliant tyrimo uždavinius numatomi daliniai tikslai, kurie padeda siekti pagrindinio tikslo. Pratęsiant tikslo formulavimo pavyzdį galima pasiūlyti tokias uždavinių formuluotes: apibrėžti, nustatyti, įvertinti, pateikti, parengti ir kt. Tyrimo uždavinių neturi būti daug, užtenka 3–5 gerai suformuluotų uždavinių. Kiekvieno uždavinio sprendimo rezultatai turės atsispindėti baigiamojo darbo išvadose ir siūlymuose.

Tyrimo metodai. Studentas turi trumpai išvardyti bakalauro baigiamajame darbe taikytus tyrimo metodus. Be to, tikslinga būtų pateikti problemas su kuriomis susidurta renkant mokslinę, teisinę, statistinę ar sociologinę informaciją.

Darbo struktūra ir tyrimo rezultatų taikymo sritys. Čia aptariama bakalauro baigiamojo darbo struktūra, apibrėžiant atskirų skyrių esminius klausimus, nurodant studento įnašą į mokslinį tyrimą, tarkim, susisteminta, palyginta, parengta tyrimo metodika ir t. t. Taip pat tikslinga nurodyti kam naudingas darbas – mokslininkams tęsti tolesnius tyrimus, praktikams ar studentams.

3.5. Bakalauro baigiamojo darbo teorinė dalis

Teorinėje studijų darbo dalyje būtina pateikti mokslinės literatūros apžvalgą tiriama tema, teorinę įvairių sąvokų, terminų sampratą ir problemos analizę. Čia svarbu atskleisti ir susisteminti įvairių pasaulio mokslininkų nuomones tiriama tema, išsakyti ir pagrįsti savo nuomonę atsižvelgiant į Lietuvos ūkio raidos dabartinę padėtį ir plėtrą. Be to, teorinė studijų darbo dalis yra reikalinga nagrinėjamo klausimo tyrimo metodikai pagrįsti.

Bakalauro baigiamojo darbo teorinė dalis – tai iš mokslinių straipsnių, monografijų, akademinių leidinių paties studento susisteminta teorinė medžiaga. Ji turi parodyti studento erudiciją, jo intelekto galias, gebėjimą pritaikyti socialinę ir ekonominę teoriją aktualiems gyvenimo klausimams spręsti. Jeigu studentas baigiamajame darbe pateikia daug teorijų ir jų nesusistemina, neatlieka tų teorijų sintezės arba dar blogiau – tos teorijos iš viso negali būti siejamos, tuomet darbas vertinamas kaip kompiliacinis. Negerai, kai baigiamųjų darbų literatūros sąraše vyrauja periodikos straipsniai, plačiau nesiremiama

literatūra ir užsienio šalių mokslinių žurnalų straipsniais, kita moksline medžiaga.

Teorinėje darbo dalyje parengiamos būsimo praktinio problemos nagrinėjimo prielaidos ir išeities pozicijos remiantis autoriaus surinktais patirtiniais duomenimis. Apibendrinęs teorinę medžiagą, užsienio šalių ir Lietuvos mokslininkų išsakytas mintis nagrinėjamu klausimu studentas parengia problemos sprendimo teorinį modelį ir jį vėliau panaudoja atlikdamas empirinius pasirinkto konkretaus objekto tyrimus. Teorinis tyrimo modelis gali būti aprašytas atskiro paragrafo tekste arba pateiktas schemos, lentelės, matricos ar panašiu pavidalu. Savo ruožtu studento parengtas teorinis modelis palengvina patvirtinti arba paneigti iškeltas hipotezes ir spręsti studento iškeltus tyrimo uždavinius. Teorinis modelis galėtų būti tas atspirties taškas, kuriuo remdamasis studentas parengtų tolesnio tyrimo kryptis, tyrimo metodologiją ar pagrįstų tyrimo metodiką. Kitaip tariant, studento baigiamojo darbo teorinė dalis yra praktinio tyrimo pamatas. Teorinė ir praktinė darbo dalys turi būti susijusios.

Rengiant teorinio pobūdžio baigiamuosius darbus reikia atsižvelgti į šiuos reikalavimus:

1. Remiantis naujausia moksline literatūra išsamiai aptarti šalyje ir užsienyje atliktus mokslinius tyrimus, daugiausia dėmesio skirti diskusinėms problemoms.

2. Remiantis atlikta apžvalga pateikti bendrą teorinių teiginių įvertinimą ir pareikšti savą argumentuotą nuomonę.

3. Aptarti nagrinėjamos problemos teorinius teiginius, metodikas, rekomendacijas, tyrimo modelių taikymo galimybes Lietuvos verslo praktikoje.

Teorinės dalies apimtis, palyginti su viso baigiamojo darbo apimtimi, priklauso nuo paties darbo pobūdžio. Pagal tai, kuri dalis – teorinė ar taikomoji – vyrauja ir yra svarbesnė, baigiamieji darbai gali būti dvejopi: teoriniai arba taikomieji. Pirmuosiuose vyrauja teorinė ir analitinė medžiaga, antruosiuose – taikomieji tyrimai. Bet tai nereiškia, kad taikomuosiuose darbuose teorinė dalis yra mažiau svarbi nė teoriniuose. *Taikomojo pobūdžio darbų teorinė dalis neturėtų viršyti trečdalio visos darbo apimties, o teorinio pobūdžio darbuose ji gali sudaryti keturis penktadalius ir daugiau viso darbo.* Tačiau griežto reglamentavimo čia neturėtų būti. Daug kas priklauso nuo nagrinėjamos problemos ir bakalauranto suprantamos medžiagos pobūdžio bei kiekio.

Vertinant taikomųjų bakalauro baigiamųjų darbų teorinį lygį daugiausia dėmesio kreipiama į literatūros šaltinių panaudojimą, susisteminimą ir išvadas, teoriniuose darbuose – į rezultatų naujumą, išliekamąją vertę.

Labai svarbu neiškraipyti autorių minčių. Negalima savavališkai interpretuoti iš bendro konteksto ištrauktą teiginį. Jam turi būti suteikiama tik ta prasmė, kurią suteikė pats autorius. Su autorių teiginiais galima sutikti arba jiems nepritarti, bet visuomet mokslinė polemika turi būti grindžiama autorių teiginiais. Netyčinio iškraipymo interpretuojant kitų autorių teiginius galima išvengti, jeigu atsižvelgiama į tai:

1. kokiame kontekste buvo suformuluotas konkretus teiginys;
2. kada jis buvo paskelbtas, nes autorius vėliau galėjo pakeisti savo nuomonę arba kitaip suformuluoti savo teiginius;
3. ką iš tikrųjų norėjo pabrėžti autorius.

Būna atvejų, kai studentai, siekdami pateikti kuo daugiau išnašų, cituoja arba pateikia nuorodas apie visuotinai žinomas tiesas, kurios nėra diskutuotinos. Tai smukdo teorinį darbo lygį, jo kokybę, nes susidaro įspūdis, kad studentas nesuvokia, kurie dalykai yra visų žinomi, kurie – diskusiniai. Citatų gausa dar nerodo darbo mokslišKumo. Tai tik rodo, kad studentas arba nesuvokia perteikiamų minčių prasmės, arba nepajėgia jų savarankiškai atpasakoti. Be to, iš citatų ir nuorodų parašytas darbas niekada nebūna nuoseklus ir aiškus, todėl jis negali būti gerai įvertintas. Kiekviename moksliniame darbe būtina išlaikyti pagrįstą kitų autorių ir savo teksto santykį. Darbo kokybė visiškai nenukentės, o kartais bus ir geresnė, jeigu studentas perpasakos savais žodžiais kitų mokslininkų mintis pateikdamas konkrečias jų darbų nuorodas.

Vengtina pateikti nuorodas iš antrinių šaltinių. Jei nėra jokios galimybės pateikti nuorodą iš pirminio šaltinio, nurodomas cituojamas veikalas ir jo autorius. Negalima palikti citatų be jokio autoriaus aiškinimo. Nedera pradėti darbą ir kitų autorių citatomis.

Kad ir koks būtų baigiamojo darbo pobūdis, kiekvienas teorinės dalies skyrius turėtų būti apibendrinamas, kad paskui būtų galima lengvai formuluoti baigiamąsias išvadas. Šios išvados nebūtinai turi sudaryti atskirą poskyrį, bet kiekvienas teorinės dalies skyrius turi būti baigiamas pagrindinių rezultatų apibendrinimu. Teorinės darbo dalies išvados tam tikru mastu turėtų atsispindėti ir baigiamojo darbo santraukoje.

3.6. Bakalauro baigiamojo darbo metodinė dalis

Metodinėje studijų darbo dalyje turi būti pagrindžiama empirinio tyrimo problema, tyrimo metodai (statistiniai, sociologiniai ir kt.), gali būti iškeliama hipotezė, apibūdinamos tyrimo koncepcijos, pateikiamas tyrimo instrumentarijaus pagrindimas ir aptariama tyrimo eiga, su ja susijusios problemos. Jos apimtis priklauso nuo nagrinėjamos problemos ir baigiamojo darbo pobūdžio. *Jei baigiamasis darbas yra teorinis ir pateikiama autoriaus sukurta tyrimo metodika, tuomet ši dalis gali apimti iki 1/3 darbo, o esant praktiniam darbui – 1/4 – 1/3 darbo. Jeigu metodologinė dalis yra labai plati, tai ji kartu su instrumentarijaus (anketos, testų ir kt.) pavyzdžiais gali būti pateikiama kaip priedai.*

Bakalauro baigiamojo darbo metodinėje dalyje studentas, remdamasis teorine darbo dalimi, parenka, kuria konkrečius būdus tyrimo problemai atskleisti. Tyrimo metodai – tai tam tikros pažintinės ir praktinės informacijos gavimo būdai. Metodas – sistemingas informacijos rinkimo ir apdorojimo būdas, padedantis rasti atsakymą į iškeltą klausimą arba išspręsti problemą (Rieneckeris ir Jorgensenas, 2003). Taigi baigiamojo darbo metodinėje dalyje turi būti išaiškinta, kuo remiantis yra suformuotas arba iš mokslinės literatūros atrinktas tyrimo metodas. Vieno ar kito metodo taikymas turi būti pagrįstas įrodant, kad bus gauta patikima (validi) informacija.

Būtina atkreipti dėmesį, ar surinkta informacija yra patikima atskirai įmonei, socialiniam reiškiniui, socialinei grupei arba generalinei visumai. Nuo to priklauso tyrimo išvadų lygis. Jeigu bakalauro baigiamųjų darbų tyrimai neatspindi tyrimo objekto visumos, tuomet daromos išvados tirtai visumai, tarkim, konkrečiai įmonei, o ne ūkio sektoriui.

3.7. Bakalauro baigiamojo darbo analitinė dalis

Analitinėje bakalauro baigiamojo darbo dalyje yra pateikiama faktinė (statistinė, sociologinė, teisinė ir kitokia) tiriamos problemos informacija, jos analizė. Jeigu reikia, atliekami įvairūs ekonominiai skaičiavimai, patvirtinamos arba paneigiamos iškeltos hipotezės.

Bakalauro baigiamojo darbo analitinėje dalyje vertinami tyrimo rezultatai. Svarbiausia šioje dalyje – remiantis šiuolaikiniais metodais

įvertinti tyrimo problemos situaciją, išaiškinti jos susidarymo priežastis (lėmusius veiksnius). Tyrimo duomenų analizė turi būti išeities taškas rengiant galutines tyrimo išvadas ir grindžiant siūlymus, kaip spręsti iškilusias problemas.

Šioje baigiamojo darbo dalyje nagrinėjami tiriamų reiškinių tarpusavio ryšiai, atskirų rodiklių pokyčių mastai ir sąlygos, aiškinamos socialinių reiškinių priežastys, pateikiama argumentuota, ekonominiais skaičiavimais grįsta tiriamų reiškinių, rodiklių kitimo prognozė.

Bakalauro baigiamojo darbo analitinėje dalyje pirmiausia reikėtų išsamiai apibrėžti nagrinėjamą objektą, jeigu jis nebuvo aptartas tyrimo metodikos dalyje. Būtina pateikti nagrinėjamos organizacijos charakteristiką, apibūdinti jos aplinką, ypač atkreipiant dėmesį į tuos jos veiksnius, kurie svarbūs nagrinėjamai temai.

Analizuojant ir vertinant tyrimo duomenis, pateikiama daug analitinių lentelių ir iliustracinės medžiagos. Analitinės lentelės neturėtų būti labai sudėtingos, tačiau jų duomenys turi deramai apibūdinti tiriamus reiškinius. Prieš lentelę turi būti jos nuoroda. Po kiekviena lentele privalu pateikti duomenų analizę. Tačiau tai nereiškia, kad reikia pakartoti lentelėje esančius skaičius. Būtina aptarti ryšius, priežastis arba tendencijas.

Analitinės dalies tekste neturi būti daug skaičių, lentelių ir paveikslų. Analitinį tekstą gali iliustruoti ir papildyti (bet ne dubliuoti) paveikslai. Duomenys, kuriais remiantis sudaryti didesnės apimties paveikslai ar lentelės, gali būti pateikti prieduose.

Baigiamojo darbo analitinės dalies (kaip ir kitų dalių) skyrius turi būti baigiamas išdėstytos medžiagos apibendrinimu. Tai rodo studento gebėjimą analizuoti ir kritiškai vertinti tyrimo rezultatus, formuluoti tolesnio tyrimo kryptis. Nuo pagrindinio teksto jis atskiriamas vieno intervalo tarpu, žvaigždute arba kitokiu simboliu ir pradedamas iš naujos eilutės. Skyriaus apibendrinimo apimtis – ne daugiau kaip vienas puslapis. Apibendrinime neturi būti daug skaičių ar lentelių, t. y. turi būti vertinami tyrimo rezultatai, o ne atkartojami duomenys. Iš skyrių apibendrinimų galima pateikti reikšmingas išvadas ir siūlymus.

Atsižvelgiant į tyrimo temą, bakalauro baigiamojo darbo analitinės dalies apimtis gali apimti 1/3 darbo.

3.8. Bakalauro baigiamojo darbo išvadų ir rekomendacijų dalis

Išvadų ir rekomendacijų dalyje pateikiamos pagrindinės tyrimo išvados ir siūlymai, kaip spręsti tiriamą problemą, nurodomos naujų idėjų įdiegimo sritys. Rekomendacijos gali būti pateikiamos atskiru poskyriu bakalauro baigiamojo darbo analitinės dalies pabaigoje. Rekomendacijų dalyje reikia vengti bendrų frazių – gerinti, tobulinti ir t. t. Tikslinga pateikti konkrečius tyrimo problemos sprendimo variantus. Jeigu baigiamajame darbe tiriama problema reikalauja nuodugnesnių tyrimų, tuomet pateikiamos tolesnių tyrimų kryptys.

Jeigu darbo pabaigoje pateikiamos tik išvados, o rekomendacijos, kaip spręsti problemą, pateikiamos analitinėje dalyje, tuomet šią darbo dalį galima vadinti **IŠVADOS.** Išvados turi atitikti tyrimo uždavinius. Šioje dalyje nepatartinos lentelės, grafinė medžiaga. Išvados ir rekomendacijos gali būti numeruojamos. Jos pateikiamos 1–2 puslapiuose. Kai kuriais atvejais šios darbo dalies apimtis gali būti didesnė.

3.9. Bakalauro baigiamojo darbo literatūra

Literatūros sąrašas

Rašant studijų darbą remiamasi (cituojama, nagrinėjama, paminima) įvairia literatūra ir dokumentais. Todėl prie kiekvieno studijų darbo turi būti pateiktas naudotų dokumentų (monografijų, vadovėlių, periodinių ir tęstinių leidinių, įstatymo įgyvendinamųjų ir norminių teisės aktų, internete gautos informacijos, nepublikuotų mokslinių ataskaitų, vertimų, paskaitų medžiagos ir kt.) bibliografinis sąrašas. *Į literatūros sąrašą įrašomi tik cituoti mokslinės literatūros šaltiniai.*

Literatūros sąrašas pateikiamas atskiru skyriumi antrašte **LITERATŪRA**. Literatūros bibliografiniai **aprašai** gali būti **sudaryti abėcėlės tvarka**. Jeigu autorių pavardės vienodos, tuomet jas reikia išdėstyti atsižvelgiant į inicialus. Atskiro autoriaus darbai pateikiami chronologine tvarka.

Siūloma literatūros aprašymo tvarka yra modifikuota (supaprastinta) sistema taikoma Mykolo Romerio universitete.

Literatūros aprašo tvarka

Knygos aprašas, jei vienas autorius

Buračas A. Internetinė finansų ir investicijų informacija: enciklopedinis finansų ir ekonomikos žinynas = Finance and investment information on web. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2006. – 528 p. – ISBN 9955-19-041-8.

Rakauskienė O. G. Valstybės ekonominė politika (mokesčių, užsienio prekybos ir socialinė politika): monografija. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2006. – 768 p. – ISBN 9955-19-032-9.

Cecchetti S. G. Money, Banking, and Financial Markes. **–** Irwin: McGraw-Hill, 2008. – 720 p. – ISBN-13: 9780072452693.

Рейдер Р. Бенчмаркинг как инструмент определения стратегии и повышения прибыли / перевод с английского [А. Л. Раскина]. – Москва: Стандарты и качество, 2007. – 246 p. – ISBN 5-94938-049-5. – ISBN 978-5-94938-049-9.

Kardelis K. Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai / 2-asis patais. ir papild. leid. – Kaunas: Technologija, 2002. – 398 p. – ISBN 9986-948-65-7.

Knygos aprašas, jei du autoriai

Buškevičiūtė E., Mačerinskienė I. Finansų analizė: vadovėlis. – Kaunas: Technologija, 2007. – 379 p. – ISBN 9986-13-710.

Cooper D. R., Schindler P. S. Business research / 9th ed. – Boston: McGraw-Hill, 2006. – 744 p. – ISBN 0-07-124430-1.

Knygos aprašas, jei trys ir daugiau autorių

Birmontienė T. ir kt. Lietuvos konstitucinė teisė: raida, institucijos, teisių apsauga, savivalda: kolektyvinė monografija. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2007. – 523 p. – ISBN 978-9955-19-061-5.

Saunders M. et al. Research Methods for Business Students. – London, Hong Kong, Johannesburg, Melburne, Sihgapoure, Waschington: Pitman Publishing, 1997. – 429 p. – ISBN 0-273-62017-7.

Fagan C. et al. Gender inequalities in the risks of poverty and social exclusion for disadvantaged groups in thirty European count-

ries. – Luxenbourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2006. – 190 p. – URL:

http://bookshop.europa.eu/eubookshop/FileCache/PUBPDF/KE7606201ENC/KE7606201ENC_002.pdf - ISBN 92-79-02572-4.

Redaguotos knygos aprašas

Privatization and market development: global movements in public policy ideas / edited by Graeme Hodge. – Cheltenham; Northampton (Mass.): Edward Elgar, 2006. – 203 p. – ISBN 1-84376-935-2.

The new handbook of organizational communication: advances in theory, research, and methods / Frederick M. Jablin, Linda L. Putnam, editors. – Thousand Oaks (Calif.); London; New Delhi: Sage Publications, 2001. – 911 p. – ISBN 1-4129-1525-2.

Knygos be autoriaus aprašas

Lietuvos Respublikos Konstitucija / su pakeitimais ir papildymais iki 2006 m. birželio 1 d. – Vilnius: Valstybės žinios, 2007. – 82 p. – ISBN 978-9986-18-173-6.

Daktaro disertacijos santraukos aprašas

Butkevičius L. Joint ventures within the system of concentration control of the European Community = Jungtinė veikla Europos Bendrijos koncentracijų kontrolės sistemoje: summary of doctoral dissertation: social sciences, law (01 S). – Vilnius, 2008. – 25 p.

Daktaro disertacijos aprašas

Birštonas R. Duomenų bazių teisinė apsauga [Rankraštis]: daktaro disertacija: socialiniai mokslai, teisė (01 S). – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2007. – 201 p.

Magistro baigiamojo darbo aprašas

Višnevska V. Lietuvos kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) grąžos ir rizikos palyginamoji analizė / Magistro darbas: 04 S - Ekonomika. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2007. – 69 p. – URL: http://vddb.library.lt/obj/LT-eLABa-0001:E.02~2007~D_20080122_101508-50465.

Knygos skyriaus aprašas, jei vienas autorius

Pumputis A. Švedijos konstitucija / Konstitucinio reguliavimo įvairovė: kolektyvinė monografija. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2006, p. 110–119. – ISBN 9955-19-034-5.

Puškorius S. Bendradarbiavimo efektyvumo vertinimas // Šiuolaikinės tarporganizacinės sąveikos formos viešajame sektoriuje / [redaktoriai: S. Puškorius (atsakingasis), A. G. Raišienė]. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2006, p. 9–14. – ISBN 9955-19-044-2.

Knygos skyriaus aprašas, jei du autoriai

Bilevičienė T., Rudzkienė V. Studentų IKT žinios – pasirengimas tolesnei technologijų plėtrai ir naujiems mokymo metodams // Informacinės technologijos, 2006: konferencijos pranešimų medžiaga, [2006 m. sausio mėn. 25–26 d.]. – Kaunas, 2006, T. 1, p. 121–127. – ISBN 9955-09-993-3. – URL: http://www.ktu.lt/lt/apie_renginius/-konferencijos/2006/k6_02/IT2006/IV_sekcija.pdf.

Rudzkienė V., Burinskienė M. Darnaus vystimosi principai Vilniaus miesto plėtroje // Darnaus vystimosi strategija ir praktika: mokslo darbai. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, 2006, p. 47–55. – ISBN 9955-19-050-7.

Knygos skyriaus aprašas, jei trys ir daugiau autorių

Kurapka V. et al. Security and economic development interaction within the Europena Union: an integrational model // Third year within the European Union: topical problems in management of economics and law. – Riga, 2007, p. 163–179. – ISBN 978-9984-9896-2-4.

Mokslinio žurnalo straipsnio aprašas, jei vienas autorius

Pumputis A. Poreikių ir žmogaus teisių sistemos klausimu // Jurisprudencija: mokslo darbai. – Vilnius: Lietuvos teisės universitetas, 2000, Nr. 15(7), p. 61–65. – ISSN 1392-6195.

Piesliakas V. Baudžiamoji atsakomybė kaip nusikalstamos veikos padarymo teisinis padarinys // Jurisprudencija: mokslo darbai. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2007, Nr. 8(98), p. 7–12. – ISSN 1392-6195. – URL:

http://www.mruni.lt/lt/padaliniai/centrai/leidybos_centras/leidiniai/mokslo_darbai/?ID=17743.

Buračas A. The Competitiveness of the EU in Context of the Intellectual Capital Development // Intelektinė ekonomika = Intellectual economics: mokslo darbų žurnalas. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2007, Nr. 1(1), p. 19–30. – ISSN 1822-8011.

Mokslinio žurnalo straipsnio aprašas, jei du autoriai

Kanopienė V., Mikulionienė S. Demografinio senėjimo problemos socialinėje Europos Sąjungos darbotvarkėje // Socialinis darbas: mokslo darbai. – 2006, Nr. 5(2), p. 5–14. – ISSN 1648-4789.

Mačerinskienė I., Vasiliauskaitė J. The Model of evaluation of impact of corporate social capital on the operation of enterprise and its application // Scientific papers = Vedeckй Listy / Faculty of chemical and food technology Slovak university of technology in Bratislava Department of management. – Bratislava, 2007, vol. III, no. 02 (06), p. 52–59. – ISSN 1336-815X.

Burinskienė M., Rudzkienė V. Variability and the relationship between quality of life and real estate prices in Lithuania // International journal of environment and pollution (IJEP). – Ženeva, 2007, vol. 30, no. 3/4, p. 501–517. – ISSN 0957-4352. – URL: http://www.inderscience.com/search/index.php?action=record&rec_id=14825&prevQuery=&ps=10&m=or.

Mokslinio žurnalo straipsnio aprašas, jei trys autoriai

Kurapka V. ir kt. Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas baudžiamosios teisės ir kriminalistikos kontekste // Jurisprudencija: mokslo darbai. – Vilnius, 2006, Nr. 7(85), p. 16–23. – ISSN 1392-6195.

Kurapka V. ir kt. Kriminalistikos ir teismo ekspertizės žinių poreikio ir jų taikymo praktikos Lietuvoje vertinimas // Jurisprudencija: mokslo darbai. – Vilnius, 2007, Nr. 12(102), p. 22–31. – ISSN 1392-6195. – URL: http://www.mruni.lt/lt/padaliniai/centrai/leidybos_centras/leidiniai/mokslo_darbai/?ID=23291.

Laurinavičius A. Teisinio nihilizmo poveikis verslumui Lietuvoje // Jurisprudencija: mokslo darbai. – Vilnius, 2007, Nr. 10(100), p. 32–40. – ISSN 1392-6195. – URL: http://www.mruni.lt/lt/padaliniai/centrai/leidybos_centras/leidiniai/mokslo_darbai/?ID=21114.

Dienraščio ar savaitraščio straipsnio aprašas

Staniulytė T. Bankai lieka ekonomikos inkaru // Verslo žinios: priedas, 2009, gegužės 4, Nr. 82(2982), p. 4.

Elektroninių šaltinių aprašymas

Terminas *elektroniniai šaltiniai* reiškia: elektronines duomenų bazes, internetinius šaltinius, elektroninius tinklalapius arba puslapius, tinklines apsikeitimo informacija ar diskusijos grupes, elektroninius laiškus. Kai kurie literatūros šaltiniai gali būti cituojami kaip standartiniai literatūros šaltiniai, nes jie yra skelbiami internete ir tuo pat metu spausdinami. Tačiau yra šaltinių, kurie skelbiami tik internete. Todėl pateikiant šių literatūros šaltinių nuorodą būtina nurodyti jų peržiūros datą ir internetinį adresą.

Dittrich D. Wages, Length of Relationship and Bargaining Power // An Experimental Study in a World of Complete Contracts, 2004. Prieiga per internetą:

ftp://papers.mpiew-jena.mpg.de/esi/discussionpapers/2004-18.pdf [žiūrėta 2006 04 05].

Periodinės literatūros aprašas iš internetinės duomenų bazės

Barr N. Higher Education Funding // Oxf. Rev. Econ. Policy, Summer 2004; no. 20, p. 264–283.

http://oxrep.oxfordjournals.org/cgi/reprint/20/2/264?maxtoshow=&HITS=80&hits=80&RESULTFORMAT=&fulltext=financing+education&searchid=1&FIRSTINDEX=0&resourcetype=HWCIT, [žiūrėta 2008 02 25].

Bryant A., Colledge B. Trust in Electronic Commerce Business Relationships // Journal of Electronic Commerce Research, 2002, vol. 3, no. 2.

http://www.csulb.edu/web/journals/jecr/issues, [žiūrėta 2006 05 01].

Sorensen P. A., Taylor B. D. Innovations in Road Finance: Examining the Growth in Electronic Tollin // Public Works Management Policy, 2006, no. 11, p. 110–125. http://pwm.sagepub.com/cgi/content/abstract/11/2/110, [žiūrėta 2006 05 01].

Leidiniai kompaktiniuose diskuose

Pumputis A. ir kt. Konstitucingumas ir pilietinė visuomenė [kompaktinis diskas]: monografija. – Vilnius: LTU Leidybos centras, 2003. 1 CD-ROM. Text in lit. – CD 89.

Puškorius S. Sprendimų priėmimo teorija: kiekybiniai metodai [kompaktinis diskas]: vadovėlis. – Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras, 2001. 1 CD-ROM. Text in lit. – CD 96.

Dzemydienė D. Informatikos pagrindai. Šiuolaikiniai teksto tvarkymo būdai [kompaktinis diskas]: vadovėlis. – Vilnius: LTU Leidybos centras, 2001. 1 CD-ROM. Text in lit. – CD 98.

Teisinės minties šventė – 2003 [kompaktinis diskas]: studentų tarptautinių mokslinių konferencijų medžiaga / Lietuvos teisės universiteto studentų mokslinė draugija. – Vilnius: LTU Leidybos centras, 2003. 1 CD-ROM. Text in lit. – CD 84.

Dienraščio straipsnio internete aprašas

Deksnys V. Premjeras vėl blaškosi dėl mokesčių. http://www.lietuvosrytas.lt/?data=20080305&id=eko05_a3080305&sk_id=99&view=2, [žiūrėta 2008 03 05].

Neperiodinės literatūros internete aprašas

Negalima literatūros sąraše pateikti tik duomenų bazių pavadinimų, pvz., www.lb.lt; epp.eurostat.ec.europa.eu; db1.stat.gov.lt ir kt. Būtina nurodyti kas konkrečiai žiūrėta.

Veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pabaigoje. Požymiai: administracinė teritorija, metai ir įmonių dydžio grupė. http://db1.stat.gov.lt/statbank/default.asp?w=1280, [žiūrėta 2008 02 25]

Institucinių sektorių ir subvektorių klasifikatorius. http://www.stat.gov.lt/lt/pages/view/?id=1769, [žiūrėta 2008 02 25].

Leidinių, lankstinukų, kalendorių bei atvirukų dizaino ir spausdinimo paslaugų pirkimas: skelbiamas supaprastintas atviras konkursas. http://www.stat.gov.lt/lt/pages/view/?id=2052&-PHPSESSID=f230781a34cab36038951173641f9dd5, [žiūrėta 2008 02 25].

Lietuvos Respublikos Bankų įstatymas. http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=291832&p_query=&p_tr2=, [žiūrėta 2008 02 25].

Lietuvos banko balanso apžvalga (2008 m. sausio mėn.). http://www.lb.lt/news/pg.dll?lng=LT&did=1820, [žiūrėta 2008 02 25].

Lietuvos banko pranešimas apie Lietuvos banko pagrindinio tikslo įgyvendinimą, funkcijų vykdymą ir bankų sistemos būklę 2007 m. pirmąjį pusmetį [PDF HTML kopija]. http://www3.lrs.-lt/pls/inter/lrs_search.search?p_q=Bank%F8&p_rc=10&p_ro=11&p_st=1&p_kalb_id=1&p_sl=1, [žiūrėta 2008 02 25].

Lietuvos banko balansas 2007 01–2008 01. http://www.lb.lt/-stat_pub/statbrowser.aspx?group=7270&lang=lt, [žiūrėta 2008 02 25].

Innovation as a Factor in Business Success – Issue number15/**2008.** http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=-1073,46587259&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_product_code=KS-SF-08-015, [žiūrėta 2008 02 25].

Tyrimo ataskaita organizacijos tinklalapyje

Jasinavičius R. ir kt. Efektyviai smulkiojo ir vidutinio verslo veiklai Lietuvoje taikomų šakninių apribojimų nustatymas ir jų įveikimo strategija: Taikomasis mokslinis tyrimas / Užsakovas: Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. http://www.ukmin.lt/lt/-strategija/studijos.php, [žiūrėta 2008 02 25].

Straipsnis mokslo populiarinimo leidinyje

Davulis G. Savivalda ir demokratija Lietuvoje // balsas.lt: internetinis naujienų žurnalas: [elektroninis išteklius]. 2007.02.20/ 09:21. – Vilnius, 2007, p. 1. – URL: http://www.balsas.lt/naujiena/40831.

Davulis G. Bausmė be kaltės // Kada tauta tyli: mokslo konferencijų stenogramos medžiaga / sudarytojas Algimantas Liekis: [2006 m. sausio–vasario mėn., Vilnius, Lietuva]. – Vilnius, 2006, p. 61–63. – ISBN 9986-795-43-5.

3.10. Bakalauro baigiamojo darbo anotacija ir santrauka

Anotacija

Anotacija – tai sutrumpintas (iki 10 sakinių) bakalauro baigiamojo darbo esmės išdėstymas lietuvių ir užsienio kalba. Ji skirta operatyviai susipažinti su referuojamo darbo esme. Anotacijos pabaigoje iš naujos eilutės rašomi pagrindiniai žodžiai (3–5 žodžiai). Bakalauro baigiamojo darbo anotacija pateikiama po literatūros sąrašo.

Anotacija pradedama rašyti nuo studijų darbo aprašo. Jo schema tokia: studento pavardė, vardo inicialas, metai (skliaustuose), darbo antraštė, kokios specialybės bakalauro baigiamasis darbas, mokslinis vadovas, darbo parengimo (gynimo) vieta, aukštosios mokyklos, fakulteto ir katedros pavadinimas.

Rašant bakalauro baigiamojo darbo aprašą galima remtis magistro baigiamojo darbo aprašu. Tik vietoje „magistro baigiamasis darbas“ rašoma „bakalauro baigiamasis darbas“, anotacijos struktūra tokia pati kaip ir magistro baigiamojo darbo. Pavyzdžiui, jei anotacija rašoma lietuvių kalba, pradedama taip:

Petkūnienė R. Savivaldos institucijų socialinės paslaugos / Viešojo sektoriaus ekonomikos magistro baigiamasis darbas. Vadovas doc. dr. A. Dobravolskas. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, Ekonomikos ir finansų valdymo fakultetas, 2006. – 58 p.

ANOTACIJA

Magistro baigiamajame darbe išanalizuota ir įvertinta savivaldos institucijų teikiamų socialinių paslaugų šeimai veiksmingumas ir kokybė, iškeltos socialinių paslaugų teikimo problemos bei pateikti siūlymai, kaip šias problemas spręsti. Pirmoje darbo dalyje teoriniu požiūriu tiriamas valstybės socialinės apsaugos politikos turinys, apibrėžiama socialinės apsaugos samprata ir jos vaidmuo socialinėje aplinkoje. Antroje dalyje nagrinėjama socialinių paslaugų samprata, teikimo tikslai, analizuojamos ir vertinamos pokyčių, vykstančių socialinių paslaugų srityje, tendencijos, atsakoma į klausimą, kodėl keičiami teisės aktai ir ko siekiama ir ar pasiekiama tais pakeitimais. Trečioje dalyje aptariama socialinės paramos šeimai sistema pagal socialinių paslaugų prieinamumą, finansinę paramą, ekonomiškumą, socialinių paslaugų individualizavimo kriterijus Vilniaus ir Kauno miestų savivaldybėse. Ketvirtoje dalyje nagrinėjamas ekspertų ir paslaugų gavėjų požiūris į paslaugų veiksmingumą ir kokybę, apibrėžiamas socialinių paslaugų sistemos galimybės Lietuvoje.

Pagrindiniai žodžiai: socialinės apsaugos politika, socialinė apsaugos sistema, socialinės paslaugos, socialinių paslaugų prieinamumas, socialinė parama.

Anotacija anglų kalba pradedama taip:

Petkūnienė R. Social services provided by local authorities / Master's Work in Public Sector Economics. Supervisor assoc. prof. dr. A. Dobravolskas. – Vilnius: Faculty of Economics and Finance Management, Mykolas Romeris University, 2006. – 58 p.

ANOTATION

Tekstas anglų kalba...
Key Words:

Santrauka

Santrauka – tai platesnis bakalauro baigiamojo darbo esmės išdėstymas lietuvių ir anglų kalba. Jos apimtis priklauso nuo studijų darbo lygio, jo mokslinės ir praktinės reikšmės. Paprastai kiekvienos santraukos apimtis yra iki 1 puslapio. Ji pateikiama po anotacijos. Tam tikrais atvejais baigiamasis darbas gali būti rašomas užsienio kalba. Tokiu atveju santrauka rengiama lietuvių kalba ir jos apimtis neribojama – gali būti trečdalis arba daugiau baigiamojo darbo apimties.

Santrauka rašoma pagal tokį planą:

1. studijų darbo aprašas, tyrimo aktualumas, naujumas, tyrimo problema, objektas, tyrimo tikslas, uždaviniai, hipotezės;
2. tyrimo metodika (mokslinės literatūros analizė, teisinių dokumentų analizė, statistinių duomenų analizė, sociologinių tyrimų duomenų analizė, testai ir kt.);
3. konkretūs darbo rezultatai;
4. išvados (svarbiausi vertinimai, siūlymai), priimtos ir atmestos hipotezės;
5. darbo struktūra;
6. darbo rezultatų panaudojimo sritys (pvz., autoriaus skaityti pranešimai, publikuoti straipsniai).

Rašant santrauką tikslinga vadovautis darbo įvade nurodyta informacija. Pateikiame magistro baigiamojo darbo santraukos rengimo tvarką, kuria galima remtis rengiant bakalauro baigiamojo darbo santrauką.

Petkūnienė R. Savivaldos institucijų socialinės paslaugos / Viešojo sektoriaus ekonomikos magistro baigiamasis darbas. Vadovas doc. dr. A. Dobravolskas. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, Ekonomikos ir finansų valdymo fakultetas, 2006. – 58 p.

SANTRAUKA

Verslo administravimo magistro baigiamojo darbo tema yra aktuali...

Jei santrauka yra rašoma anglų kalba, tuomet pradedama taip:

SUMMARY

Petkūnienė R. Social services provided by local authorities / Master's Work in Public Sector Economics. Supervisor assoc. prof. dr. A. Dobravolskas. – Vilnius: Faculty of Economics and Finance Management, Mykolas Romeris University, 2006. – 58 p.

Toliau tekstas rašomas anglų kalba.

MRU ©

3.11. Bakalauro baigiamojo darbo priedai

Didelę baigiamųjų darbų dalį gali sudaryti įvairi statistinė, sociologinė, teisinė arba kita informacija, kuri paaiškina priimtus sprendimus. Dalis informacinės medžiagos (lentelės, grafikai, diagramos) pateikiama studijų darbo tekste, kita dalis (taip pat ir anketos) – darbo pabaigoje. Čia pateikiamos daug skaičių turinčios ir daugiau negu vieną puslapį užimančios pirminės medžiagos lentelės, iliustracinė medžiaga – mažesnės reikšmės, bet tekste nagrinėjamos schemos, diagramos, grafikai, lentelės, paveikslai ar lankstinukai. Informacinės dalies apimtį, atsižvelgiant į nagrinėjamos temos, problemos sudėtingumą ir naujumą, nustato studentas, suderinęs su darbo vadovu. Priedai pateikiami eilės tvarka pagal tai, kokia seka jie paminėti darbe. Jeigu informacinės medžiagos yra labai daug, ji gali būti pateikiama atskirai įrišta bakalauro baigiamojo darbo II dalimi. Jei priedai pateikiami kaip to paties dokumento tęsinys, kiekvienas jų pradedamas naujame lape. Dešiniajame viršutiniame kampe didžiosiomis raidėmis rašoma **PRIEDAS**. Jeigu priedas turi pavadinimą, jis rašomas didžiosiomis raidėmis kaip skyriaus pavadinimas. Kai priedų yra daugiau negu vienas, jie numeruojami arabiškais skaitmenimis, pvz., 1 PRIEDAS, 2 PRIEDAS ir t. t.

Priedų nuorodos pateikiamos pagrindiniame tekste, o turinyje išvardijami visi priedai nurodant jų numerius ir pavadinimus. Jeigu priedų yra daug, jų sąrašas gali būti dedamas po turinio.

MRU ©

4. BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO VIEŠAS GYNIMAS

Bakalauro baigiamasis darbas yra ginamas viešai.

Bakalauro baigiamojo darbo pristatymo kvalifikacinei komisijai tvarka:

- Kvalifikacinės komisijos pirmininkas pakviečia pretendentą, praneša apie jo darbo temą, pristato studijų darbo vadovą (-us) ir suteikia žodį darbo autoriui.
- Autorius pristato savo darbą (iki 10 min.).
- Pranešėjui pateikiami klausimai. Juos pateikia kvalifikacinė komisija, taip pat dalyvaujantieji gynime. Pranešėjas atsako į klausimus.
- Recenzentas arba, jeigu jis nedalyvauja gynime, kvalifikacinės komisijos pirmininkas perskaito recenzento įvertinimą.
- Pranešėjas atsako į recenzento pastabas arba klausimus (jeigu jų yra).
- Pasisako vadovas arba, jeigu jis nedalyvauja, perskaitomas jo raštiškas atsiliepimas.
- Dalyvaujantieji kalba apie darbo autorių ir jo darbą.
- Baigiamasis žodis suteikiamas pranešėjui. Pretendentas padėkoja asmenims, kurie padėjo parengti darbą, taip pat kvalifikacinei komisijai.

Viešai ginami bakalauro darbai aptariami ir vertinami uždarame kvalifikacinės komisijos posėdyje. Jeigu įvertinimas teigiamas, pretendentas įgyja bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Jeigu įvertinimas neigiamas, bakalauro kvalifikacinis laipsnis nėra įgyjamas. Tokiu atveju tenka darbą taisyti arba iš naujo rengti ir pristatyti kvalifikacinei komisijai nustatytu laiku.

Pranešimas. Parengti pranešimą ne mažiau svarbu negu parašyti patį darbą. Neretai studento įtempto darbo rezultatai lieka deramai neįvertinti vien dėl to, kad nebuvo tinkamai pateikti, t. y. pasirinkta netinkama pranešimo struktūra, neatskleistas studento indėlis į mokslo plėtrą, rezultatų esmė, netinkamai parengtos ir parodytos vaizdinės priemonės, nesklandi kalba, viršytas laiko limitas ir kt.

Bakalauro baigiamojo darbo pristatymo pranešimo laiką skiria kvalifikacinė komisija – paprastai iki 10 min. Į pranešimo laiką įskai-

tomas ir vaizdinės medžiagos demonstravimas. Dar iki 10 min. skiriama atsakymams į klausimus.

Išėjus skaityti pranešimą darbo pavadinimo kartoti nereikia. Pranešimo forma nėra griežtai reglamentuota, tačiau būtina pateikti (Mykolo Romerio universiteto studijų tvarka, 2008):

- tyrimo aktualumą, problemą, objektą, hipotezes;
- tyrimo tikslą ir uždavinius;
- tyrimo metodus, jų patikimumą, tyrimo informacinį aprūpinimą;
- tyrimo rezultatus, jų taikymo sritis.

Tyrimo aktualumas, problema, objektas, hipotezės. Šiai pranešimo daliai skiriama 1–2 min. Pranešėjas trumpai apibūdina tyrimo problemą, pabrėžia jos tyrimo aktualumą, motyvuoja temos pasirinkimą, nurodo tyrimo objektą, įvardina iškeltas hipotezes.

Tyrimo tikslas ir uždaviniai. Ši pranešimo dalis pateikiama tokia, kokia yra bakalauro baigiamojo darbo įvade.

Tyrimo metodai, jų patikimumas, tyrimo informacinis aprūpinimas. Ši pranešimo dalis galėtų trukti ne daugiau kaip 2–3 min. Čia nereikia aiškinti visos darbo metodologijos. Labai glaustai ir informatyviai būtina aptarti tyrimo metodus, apimtį, naudotą statistinę, teisinę, sociologinę arba eksperimentų informaciją.

Tyrimo rezultatai. Jų taikymo sritys. Tai esminė pranešimo dalis. Naudojantis vaizdine ir informacine medžiaga – lentelėmis, diagramomis, grafikais, schemomis ir pan. – nuosekliai pateikiami visuose darbo skyriuose išdėstyti tyrimo rezultatai. Visų duomenų pateikti neįmanoma, todėl būtina atrinkti svarbiausius, kurie labiausiai atspindėtų tyrimą ir atskleistų jo vertę. Taigi reikėtų iškelti tuos rezultatus arba reiškinius, kurie leido suformuluoti išvadas. Atskirai skaityti išvadų, pateiktų darbo pabaigoje, nereikia. Pranešimą vertėtų baigti atskleidžiant galimas tolesnes šios problemos tyrimo kryptis.

Kad būtų išvengta netikėtumų ginant darbą, tikslinga pranešimą parengti iš anksto. Patartina jį kelis kartus perskaityti kolegai arba sau pačiam ir taip nustatyti sugaištą laiką. Jeigu pavyktų repetuojamą pranešimą įrašyti į garso ar vaizdo juostą ir pačiam išstudijuoti įrašą, tai neabejotinai jį pagerintų.

Pranešimą reikia vengti skaityti ištisai. Geriau laisvai pasakoti ir rodyti skaidres. Pranešimas arba jo tezės gelbsti stresinėje situacijoje.

Vaizdinės ir informacinės medžiagos pateikimas. Pranešimo tekstui papildyti ar iliustruoti būtina vaizdinė arba kita informacinė medžiaga. Be vaizdinės medžiagos tekstas būna skurdus. Vienos arba dviejų skaidrių neužtenka. Žinoma, jų skaičius priklauso nuo tyrimo temos, tačiau pranešimo metu galima parodyti iki 5 skaidrių (spalvotų ar nespalvotų), kurias būtina trumpai pakomentuoti.

Galima naudoti ir kitą informacinę medžiagą: lankstinukus, tiriamos prekės pavyzdžius ir kita. Svarbu, kad informacinė medžiaga papildytų ar pabrėžtų pranešėjo mintis.

Baigiamųjų darbų vertinimas

Komisija baigiamąjį darbą įvertina pažymiu, kuris paskelbiamas gynimo dieną. Vertinant atsižvelgiama ne tik į paties baigiamojo darbo kokybę, bet ir į bakalauranto gebėjimą gynimo metu įtikinamai pateikti duomenis, juos paaiškinti, pagrįsti savo teiginius ir išvadas.

Vertinimo kriterijai:

1. Baigiamojo darbo temos, tyrimo problemos, tikslo, uždavinių, teorijos ir metodikos sąsaja.

2. Tyrimo problemos teorinės analizės lygis, atrama į naujausias teorijas, koncepcijas. Gebėjimas diskutuoti, vertinti ir turėti savo nuomonę atskirais moksliniais klausimais. Naudotos mokslinės literatūros tinkamumas.

3. Baigiamojo darbo tyrimo metodikos tinkamumas ir pagrįstumas.

4. Baigiamojo darbo analitinės dalies lygis, išvadų ir rekomendacijų pagrįstumas.

5. Tyrimo rezultatų pristatymas visuomenei (pranešimai mokslinėse konferencijose, publikacijos moksliniuose leidiniuose) ir jų taikymas praktikoje (įmonėje).

6. Baigiamojo darbo gynimo lygis: pranešimo, atsakymų į klausimus pagrįstumas, teisingumas, sugebėjimas ginti savo poziciją, mokėjimas diskutuoti ir pripažinti darbo klaidas bei trūkumus, gebėjimas sudominti auditoriją.

7. Mokslinio vadovo ir recenzento nuomonė bei vertinimai.

8. Baigiamojo darbo įforminimo lygis.

Dešimtuku (puikiai) vertinamas mokslinis tyrimas, kuriame iškeltos naujos idėjos, remiamasi naujausiais moksliniais darbais, nagrinėjama Lietuvoje mažai tyrinėta tema. Be to, tai darbas išsamiai atitinkantis bakalauro baigiamojo darbo reikalavimus ir puikiai pristatytas viešame gynime.

Devynetu (labai gerai) vertinamas mokslinis tyrimas, atitinkantis dešimtuko reikalavimus, tačiau turintis dalinių formalių trūkumų: gynimo lygis nelabai aukštas, per mažai išstudijuota mokslinės literatūros ir kt.

Aštuonetu (gerai) vertinamas dalinę mokslinę vertę turintis darbas: trūksta studento požiūrio į vieną arba kitą mokslinę teoriją, rekomendacijos ir išvados neišsamios, trūksta originalumo, yra formalių trūkumų.

Septynetu (vidutiniškai) vertinamas darbas, turintis ne tik dalinę mokslinę vertę, bet ir teorinės, metodinės ar analitinės dalių trūkumų. Vidutiniškai pristatytas ir apgintas.

Šešetu (patenkinamai) vertinamas aprašomojo pobūdžio darbas, skirtas mažai nagrinėtai temai, turintis įforminimo trūkumų. Patenkinamai pristatytas ir apgintas.

Penketu (silpnai) vertinamas darbas, turintis ne tik jau nurodytų trūkumų, bet silpnai pristatytas ir apgintas.

MRU ©

LITERATŪRA

1. **Baršauskienė V., Mačerinskienė I.** Studijų darbų parengimo tvarka: mokomoji knyga. – Kaunas: Technologija, 2007. – 105 p. – ISBN 9955-25-155-7.

2. **Berg B. L.** Qualitative research methods for the social sciences. – Boston (Mass.) : Pearson : Allyn and Bacon, 2007. – 384 p. – ISBN 0205482635.

3. **Bryman A.** Social research methods. – Oxford: Oxford University Press, 2008. –748 p.

4. **Cooper D. R., Schindler P. S**. Business research / 9th ed. – Boston: McGraw-Hill, 2006. – 744 p. – ISBN 0-07-124430-1.

5. **Ghauri P. N., Grønhaug K**. Research methods in business studies: a practical guide / 3rd ed. – Harlow: Prentice Hall, 2005. – 257 p. – ISBN 0-273-68156-7.

6. **Gray P. S. et al.** The research imagination: an intraduction to qualitative and quantitative methods/ Paul S. Grey … [et al.]. – 456 p . – ISBN 9780521879729.

7. **Kardelis K.** Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai / 2-asis patais. ir papild. leid. – Kaunas: Technologija, 2002. – 398 p. – ISBN 9986-948-65-7.

8. **Lietuvių kalbos komisijos nutarimai: 1977–1998 /** 3-iasis patais. ir papild. leid. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 1998.

9. **Maxwell J. A.** Qualitative research design: an interactive approach / 2nd ed. – Thousand Oaks (Calif.) London New Delhi: SAGE Publications, 2005. – 175 p. – ISBN 0-7619-2607-0.

10. **McBurney D. H., White T. L.** Research methods / 7th ed. - Belmont (Calif.): Thomson/Wadsworth, 2007. – 441 p. – ISBN 0-495-09208-8.

11. **Mykolo Romerio universieto Studijų tvarka** // www.mruni.lt/.

12. **Pečkaitis J. S., Mačerinskienė I.** Magistro baigiamojo darbo rengimo tvarka // http://www.mruni.lt/mru_lt_dokumentai/katedros/bankininkystes_ir_investiciju_katedra/2007m/Magistrai/MAGISTRINIO_INSTRUKCIJA_200.PDF.

13. **Rienecker L., Jorgensen P. S.** Kaip rašyti mokslinį darbą (vertimas iš danų kalbos). – Vilnius: Aidai, 2003. – 277 p. – ISBN 9955-445-65-3.

14. **Saunders M. et al.** Research Methods for Business Students. – London, Hong Kong, Johannesburg, Melburne, Sihgapoure, Waschington: Pitman Publishing, 1997. – 429 p. – ISBN 0-273-62017-7.

15. **Stewart D. W. et al.** Focus groups: theory and practice / 2nd ed. – Thousand Oaks (Calif.) LondonNew Delhi: SAGE Publications, 2007. – 188 p. – ISBN 0-7619-2583-X.

16. **Tharenou P. et al.** Management research methods / Phyllis Tharenou, Ross Donohue, and Brian Cooper. – Cambridge; New York (N.Y.): Cambridge University Press, 2007. – 338 p. – ISBN 0521694280.

17. **Tidikis R.** Socialinių mokslų tyrimų metodologija: vadovėlis. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2003. – 626 p. – ISBN 9955-563-26-5.

18. **Tidikis R. et al.** Magistrų baigiamųjų darbų rengimas ir gynimas: metodiniai nurodymai. – Vilnius: Lietuvos teisės universitetas, 2003. – 39 p.

MRU ©

PRIEDAI

1 PRIEDAS

BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO REIKALAVIMAI

Eil. Nr.	BBD rengimo etapai	Terminai	BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO REIKALAVIMAI
1.	BBD pobūdis		Bakalauro baigiamieji darbai gali būti: a) teoriniai-metodiniai; b) taikomieji, apimantys teorinę analizę, metodinę dalį bei empirinį tyrimą.
2.	Informacija apie BBD	VI semestras	Su baigiamojo darbo reikalavimais studentai supažindinami prieš jiems išvykstant į stažuotę finansų institucijoje ar verslo įmonėje.
3.	BBD tema		
3.1.	BBD temos pobūdis		Baigiamojo darbo tema turi būti aktuali, t. y. gali būti svarbi mokslui ar praktikai, tačiau dažniausiai skirta konkrečios finansų institucijos, įmonės siauros praktinės problemos sprendimui. Pvz., „N“ įmonės apyvartinio kapitalo valdymo tobulinimo kryptys; Valiutinių pasirinkimo sandorių taikymo galimybės „N“ įmonėje; Išperkamosios nuomos sąlygų ekonominis vertinimas kredituojant verslą „N“ įmonėje ir kt. Reikia atsižvelgti į temos įgyvendinimo galimybes, t. y. ar netrūksta mokslinės literatūros, ar bus galima gauti reikiamų duomenų, taikyti tinkamus tyrimo metodus, ar studentas galės skirti pakankamai laiko tinkamai išnagrinėti problemą ir pan.
3.2.	BBD temos formulavimas		Baigiamojo darbo temos formuluojamos derinant studento ir katedrų mokslinius interesus. Katedra parengia siūlomų temų sąrašą ir pateikia jį studentams susipažinti prieš jiems išvykstant į praktiką. Temos išankstinės ir tyrimo metu gali būti tikslinamos. Ar baigiamojo darbo tema atitinka reikalavimus, atsako studentas ir vadovas.

Eil. Nr.	BBD rengimo etapai	Terminai	BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO REIKALAVIMAI
3.3.	BBD temos pasirinkimas	VI semestras	Bakalauro baigiamųjų darbų temų, paskirtų vadovų ir konsultantų patvirtintą sąrašą katedros pateikia III kurso studentams iki spalio 1 d. Studentai turi pasirinkti baigiamųjų darbų temas fakulteto nustatytu laiku. Katedros viešai skelbia studentų, kuriems leista rengti darbus, jų pasirinktų temų, paskirtų vadovų ir konsultantų sąrašus (Mykolo Romerio universiteto Studijų tvarka, 2008). Studentai, kurie išvyksta į praktiką vasarai, temas ir kalendorinius tyrimo planus turi suderinti su vadovais iki praktikos pradžios. Turėdamas BBD tyrimo planą prieš išvykstant į praktiką, studentas žino kokią faktinę informaciją, reikalingą baigiamajam darbui rengti, turi surinkti.
4.	BBD tyrimo plano sudarymas	VII semestras	Bakalauro studijų IV kurso rudens semestre, ne vėliau kaip iki gruodžio 20 d., baigiamuosius darbus rengiantys studentai su darbo vadovais suderina darbo rašymo kalendorinį planą. Tyrimo planas – tai išplėstinis būsimojo bakalauro baigiamojo darbo turinys, kuriame detalizuojama teorinė, metodinė ir analitinė dalys nurodant konkretų vykdymo laiką.
5.	Konsultacijos		Studentai, suderinę temą su vadovu, konsultuojasi pagal individualų grafiką. Jei studentas nesikonsultuoja, o pateikia baigtą bakalauro darbą, vadovas sprendžia ar darbą priimti ir ar darbas yra parengtas paties autoriaus. Vadovas turi teisę neleisti studentui viešai ginti darbo. Studentai, rengdami BBD, savo arba vadovo iniciatyva gali konsultuotis su įvairių katedrų dėstytojais. Jei būtina, studentui (-ams) galėtų būti pasiūlyti konsultantai iš kitų organizacijų.
6.	BBD struktūra		

Eil. Nr.	BBD rengimo etapai	Terminai	BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO REIKALAVIMAI
6.1.	BBD autorių skaičius		BBD gali rengti vienas ar keli autoriai. Siekiant formuoti komandinio darbo įgūdžius, patartina vieną bakalauro baigiamąjį darbą rengti keliems studentams.
6.2.	BBD apimtis (be priedų)		Jei BBD rašo vienas studentas, darbas turi būti 40–50 puslapių. Jei rašo du ir daugiau studentų, tuomet darbo apimtį nustato vadovas, tačiau turi būti ne daugiau kaip 70 puslapių.
6.3.	BBD struktūra		Įvado, teorinė, metodinė ir analitinė dalys, išvados ir rekomendacijos, literatūra, priedai (žr. J. S. Pečkaičio, I. Mačerinskienės mokomojo leidinio ,,Bakalauro baigiamojo darbo rengimo tvarka“ antrą skyrių – Bakalauro baigiamojo darbo struktūra). Taikomojo pobūdžio darbų teorinė dalis neturėtų viršyti trečdalio visos darbo apimties, o teorinio pobūdžio darbuose ji gali sudaryti keturis penktadalius ir daugiau viso darbo. Jei baigiamasis darbas yra teorinis ir pateikiama autoriaus sukurta tyrimo metodika, tuomet ši dalis gali apimti iki 1/3 darbo, o esant praktiniam darbui – 1/4 – 1/3 darbo. Jeigu metodologinė dalis yra labai plati, tai ji kartu su instrumentarijaus (anketos, testų ir kt.) pavyzdžiais gali būti pateikiama kaip priedai. Atsižvelgiant į tyrimo temą, bakalauro baigiamojo darbo analitinės dalies apimtis gali apimti 1/3 darbo.
7.	BBD įforminimas		Vienodas įforminimas remiantis J. S. Pečkaičio, I. Mačerinskienės mokomuoju leidiniu ,,Bakalauro baigiamojo darbo rengimo tvarka“.
8.	BBD temų galutinis tvirtinimas		Jeigu BBD tema tyrimo metu yra keičiama, studentas, suderinęs su vadovu, rašo prašymą ją pakeisti. Savarankiškai temos keisti studentas negali.

Eil. Nr.	BBD rengimo etapai	Terminai	BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO REIKALAVIMAI
9.	BBD pateikimas viešam gynimui		Parengtą baigiamąjį darbą studentas įteikia vadovui ne vėliau kaip likus mėnesiui iki darbo gynimo dienos. Vadovui leidus ginti, BBD yra įrišamas. Du baigiamojo darbo egzemplioriai, pasirašyti autoriaus ir vadovo (ir konsultanto jeigu jis yra skirtas), pateikiami įrišti katedrai registruoti ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki gynimo. Katedrai pateikiama ir elektroninė BBD versija (diskelis arba kompaktinis diskas, PDF ir Word formatas). Baigiamojo darbo viršelio vidinėje pusėje įklijuojami 2 vokai vadovo atsiliepimui ir recenzijai įdėti. Katedros vedėjas skiria recenzentą.
10.	BBD vadovo vertinimas		Vadovas vertina baigiamąjį darbą ir rašo atsiliepimą, kuriame nurodoma, ar darbas gali būti viešai ginamas. Jei vadovas nusprendžia, kad darbas nėra tinkamas viešai ginti arba studentas laiku nepristato baigiamojo darbo, apie tai informuoja katedros vedėją ir BBD gynimo kvalifikacinę komisiją.
11.	BBD recenzavimas		Recenzentas, likus ne vėliau kaip 2 dienoms iki darbo gynimo, pateikia recenziją, kurioje teigiamai arba neigiamai įvertina darbą. Prieš BBD gynimą bakalaurantas turi teisę susipažinti su recenzija.
12.	BBD gynimas		Baigiamieji darbai ginami viešame kvalifikacinės komisijos posėdyje. Likus trims savaitėms iki baigiamųjų darbų gynimo sudaromi baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdžių tvarkaraščiai ir numatoma gynimo tvarka bei vieta. Baigiamojo darbo gynimo vertinimo kriterijus nustato baigiamųjų darbų kvalifikacinė komisija.

Eil. Nr.	BBD rengimo etapai	Terminai	BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO REIKALAVIMAI
13.	Vadovų ir recenzentų dalyvavimas BBD gynime		Vadovų ir recenzentų dalyvavimas gynimuose yra pageidautinas. Jeigu recenzentas neigiamai įvertina baigiamąjį darbą, vadovo (pageidautina ir recenzento) dalyvavimas gynimo posėdyje yra būtinas.
14.	Studento atsakomybė		Pretendentas (-ai) į bakalauro laipsnį atsako už baigiamajame darbe priimtus sprendimus, mokslinio darbo išvadas, apskaičiavimo teisingumą ir savarankiškumą bei autorystę.
15.	BBD pateikimas į biblioteką		Apginti baigiamieji darbai, įvertinti *labai gerai* arba *puikiai*, autorių sutikimu įrašomi į Elektroninių tezių ir disertacijų sistemą (ETDIS) per 3 dienas po gynimo. Bakalaurų baigiamųjų darbų, įvertintų *labai gerai* ir *puikiai*, temos ir trumpos santraukos katedrų teikimu gali būti skelbiamos Universiteto spaudoje. Taip apginti darbai perduodami į Universiteto biblioteką, o kitų skaitmeninės laikmenos saugomos katedroje 5 metus. Katedra, suėjus baigiamųjų darbų 5 metų saugojimo terminui, sprendžia tolesnę jų saugojimo eigą: darbai naikinami arba pratęsiamas saugojimo terminas dar 1 metams. Autoriui leidus, susipažinti su baigiamuoju darbu gali visi suinteresuoti asmenys.

©

2 PRIEDAS

BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO VADOVO ATSILIEPIMO PAVYZDYS

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR FINANSŲ VALDYMO FAKULTETAS
BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO VADOVO ATSILIEPIMAS

2010 m. .....d.

…… *studijų programos studento* _____
(vardas, pavardė)

Baigiamojo darbo tema _____

1. Bakalauro baigiamojo darbo plano įvykdymas (nurodyti konkrečiai, kaip įvykdė: jei dėl tam tikrų priežasčių buvo nukrypta nuo plano, nurodyti tas priežastis).

2. Baigiamojo darbo pranašumai (išvardyti aptariant atskiras darbo dalis).

3. Baigiamojo darbo trūkumai (jeigu yra, išvardyti nurodant atskiras darbo dalis).

4. Baigiamojo darbo rengimo eiga (studento darbas baigiamojo darbo rašymo metu: savarankiškumas, kūrybinė darbo iniciatyva, konsultacijos, darbo nuoseklumas) – dirbo pagal planą, atsilikdamas, šturmavo baigdamas rašyti darbą.

Išvados (ar baigiamasis darbas atitinka nustatytus reikalavimus ir tinka viešai ginti).

Siūlau baigiamąjį darbą įvertinti pažymiu _____
Baigiamojo darbo vadovas _____
(*parašas*)

3 PRIEDAS

BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RECENZIJOS PAVYZDYS

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR FINANSŲ VALDYMO FAKULTETAS
BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RECENZIJA
2010 m. .....d.

…….studijų programos studento *(vardas, pavardė)*

Baigiamojo darbo tema

1. Baigiamojo darbo temos, tyrimo problemos, tikslo, uždavinių, metodikos sąsaja

2. Baigiamojo darbo problemos teorinės analizės lygis, naudotos literatūros tinkamumas

3. Baigiamojo darbo tyrimo metodikos tinkamumas ir pagrįstumas

4. Baigiamojo darbo analitinės dalies lygis

5. Išvadų ir rekomendacijų pagrįstumas

6. Svarbiausi darbo pranašumai

7. Svarbiausi darbo trūkumai

8. Bakalauro baigiamojo darbo įforminimo lygis (tinkamas, turi trūkumų (išvardyti kokių))

KLAUSIMAI STUDENTUI

Bendra išvada (ar bakalauro baigiamasis darbas atitinka nustatytus reikalavimus ir tinka viešai ginti)

Darbo vertinimas balais

Tyrimo problemos teorinė analizė	Tyrimo metodika	Analitinė darbo dalis	Išvadų ir rekomendacijų lygis	Darbo įforminimo lygis	Galutinis vertinimas

Recenzavo:

(Pedagog. ir moksl. vardai, vardas, pavardė, parašas)

(Mokslo institucija (katedra) / organizacija)

MRU.LT © MRU.LT

4 PRIEDAS

BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO PIRMOJO TITULINIO LAPO PAVYZDYS

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS (16 pt)
EKONOMIKOS IR FINANSŲ VALDYMO FAKULTETAS (14 pt)
BANKININKYSTĖS IR INVESTICIJŲ KATEDRA (12 pt)

JURGITA MATAITYTĖ (16 pt)

„N“ BANKO FAKTORINGO SĄLYGŲ VERTINIMAS (20 pt)
Bakalauro baigiamasis darbas (14 pt)

Vadovė (14 pt)
doc. dr. I. Matienė

VILNIUS, 2010 (14 pt)

5 PRIEDAS

BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO ANTROJO TITULINIO LAPO PAVYZDYS

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR FINANSŲ VALDYMO FAKULTETAS
BANKININKYSTĖS IR INVESTICIJŲ KATEDRA

„N“ BANKO FAKTORINGO SĄLYGŲ VERTINIMAS
Finansų ekonomikos bakalauro baigiamasis darbas (14 pt)
Studijų programa 1234S123 (14 pt)

Konsultantas (12 pt)
AB Ūkio banko
Kredito departamento direktorius

(parašas) **R. Lanakas**
2010 05 …

Vadovė (12 pt)
(parašas) **doc. dr. I. Matienė**
2010 05 …

Recenzentas (12 pt)

(parašas) **doc. dr. P. Makauskas**
2010 05 …

Atliko (12 pt)
FEbd6-01 gr. stud.
(parašas) **J. Mataitytė**
2010 05 03

VILNIUS, 2010 (14 pt)

Pečkaitis, Justinas Sigitas, Mačerinskienė, Irena
Bakalauro baigiamojo darbo rengimo tvarka: mokomasis leidinys. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2009. – 60 p.
Bibliogr.: 47–48 p.
ISBN 978-9955-19-153-7

Rengdami bakalauro baigiamąjį darbą studentai susiduria su darbo temos pasirinkimo klausimais, tyrimo problemos, tikslo, uždavinių formulavimu, teorinės, metodologinės ir analitinės dalių rengimo eiga. Jiems trūksta žinių įforminant bakalauro baigiamąjį darbą.

Baigiamuoju darbu bakalaurantas turi įrodyti savo sugebėjimą formuluoti tyrimo problemą, tikslą, uždavinius, analizuoti mokslinę literatūrą pasirinkta tema, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus atitinkamos krypties darbus, sėkmingai atlikti tos krypties tyrimus, nagrinėti tyrimo duomenis, aiškiai ir pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas, aprašyti savo atliktą tiriamąjį darbą pagal Universiteto patvirtintus reikalavimus. Mokomojo leidinio tikslas – pateikti studentams bakalauro baigiamajam darbui keliamus reikalavimus, formuoti mokslo tiriamojo darbo įgūdžius, ugdyti studento savarankiškumą bei darbo įforminimo kultūrą.

Autoriai didelį dėmesį skiria bakalauro baigiamojo darbo temos, tyrimo problemos, tikslo ir uždavinių formulavimo reikalavimams, atskirų šio darbo dalių struktūrai bei jų rengimo tvarkai. Mokomajame leidinyje pateikiami bakalauro baigiamojo darbo įforminimo, anotacijų ir santraukų rengimo reikalavimai, mokslinės literatūros įforminimo tvarka. Pabaigoje išdėstomi bakalauro baigiamojo darbo viešo gynimo reikalavimai. Prof. Justino Sigito Pečkaičio ir prof. Irenos Mačerinskienės mokomojo leidinio prieduose yra pateikiami bakalauro baigiamojo darbo rengimo proceso etapai, darbo vadovo atsiliepimo ir recenzento recenzijos rengimo reikalavimai.

Šie metodiniai reikalavimai skiriami ir studentams, ir dėstytojams.

MRU
©
MRU
MRU

Justinas Sigitas Pečkaitis, Irena Mačerinskienė
BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO TVARKA
Mokomasis leidinys

Viršelio autorė *Stanislava Narkevičiūtė*
Maketuotoja *Janė Andriuškevičienė*

SL 585. 2009 11 10. 2,44 leidyb. apsk. l.
Išleido Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras,
Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius
Tinklalapis internete www.mruni.eu
Elektroninis paštas leidyba@mruni.eu